

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 64 (13.295)

Trst, petek, 17. marca 1989

Po podatkih zavoda Istat za januar

Zaskrbljujoče naraščanje cen na debelo

RIM — Po zaskrbljujočem naraščanju cen na drobno je italijansko gospodarstvo doživelo nov šok z objavo podatkov o gibanju cen na debelo v letošnjem januarju. Te so namreč v primerjavi z decembrom narasle za 0,8 odstotka, letna stopnja pa je dosegla rekordnih 6,4 odstotka. Tako visoke letne rasti cen na debelo ni bilo že od septembra 1985 dalje.

Ti podatki Istata so sprožili nov alarm med italijanskimi gospodarstveniki, saj so cene na debelo tako že januarja presegle letno rast cen na drobno v februarju. Inflacijska stopnja za cene na drobno je januarja znašala 5,7, februarja pa 6,3 odstotka. Zaradi tesne medsebojne odvisnosti cen na debelo in cen na drobno lahko z dokajšnjo gotovostjo trdimo, da se bo nadaljevalo tudi naraščanje cen na drobno. Marec bo zato po vsej verjetnosti dokaj »vroč« mesec, saj je težko računati, da so višje januarske cene na debelo vplivale le na februarško naraščanje drobnoprodajnih cen.

Zavod Istat navaja, da so se januarja v primerjavi z lanskim decembrom najbolj povečale cene surove nafte in to kar za 16,9 odstotka. Kmetijski izdelki so se podražili za 1%, barvne kovine za 3,2 in petrokemični proizvodi za 1,4 odstotka. Za 1 odstotek pa so se povečale tudi proizvodne cene v industrijskih podjetjih. Zato pa so se januarja za 3,5% znižale cene telekomunikacijskega materiala, lito železo in jeklo sta bila cenejša za 0,4%, za 0,2% pa so se pocenili izdelki italijanskih rafinerij.

Lanska januarska stopnja rasti cen na debelo je znašala 3,9 odstotka, nato pa se je do oktobra letna stopnja zadrževala med 4,5 in 5 odstotki, da bi nato cene na debelo začele izredno hitro naraščati.

Skupščina ji je soglasno izglasovala zaupnico

Naloga Markovićeve vlade izpeljati državo iz krize

V njenem programu tržno gospodarstvo, demokratična družba in odprtje do Evrope - Uresničitev reform ne bo lahka

JANJA KLASINC

BEOGRAD — Jugoslavija je danes končno dobila novo vlado. Kot je bilo pričakovati, jo bo vodil Ante Marković, priznani gospodarstvenik, delno pa tudi politik, saj je bil tudi član predsedstva Hrvaške. Marković je naredil oblikovanju svoje vlade precejšen rez. Ne le, da je zahteval povsem odprte roke pri izbiri ljudi in pa s tem, ko je zmanjšal vlado za deset ljudi. Ukinil je tudi šest zveznih komitejev in medrepubliške komiteje in s tem, verjetno, precej zmanjšal zvezno administracijo.

Lahko rečemo, da nanj Jugoslavija gleda kot na odrešenika, saj je s svojim programom tržnega gospodarstva, demokratične družbe, predvsem pa večje odprtosti v Evropo, prava podoba človeka, ki naj bi to državo izvelkel iz tmurnega obdobja sporov, ekonomske krize, revščine in pa celo izrednega stanja v delu države, kar vse grozi, da lahko kaj kmalu pride tudi do izrednega stanja v vsej državi.

Marković se tega zaveda, saj je v nastopnem govoru, na primer, dejal, da bi nadaljevanje sedanjega političnega položaja v državi, zmanjšalo možnosti za vsebinsko uresničevanje napovedanih reform oziroma za ustvarjalno delo nove jugoslovanske vlade.

Take pomisleke pa nima samo on, temveč tudi ves napreden del jugoslovanske javnosti. Zato je bila toliko bolj presenetljiva odločitev novega premiera, da je za ministra za notranje zadeve izbral doseďanjega predsednika republike Srbije Petra Gračanina. Gračanin ni civil, temveč vojaška osebnost, general, kar vse govori o tem, da se verjetno ne bo mogel nevtralnó obnašati pri sedanjih jugoslovanskih

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

O izrednem kongresu bodo razpravljali drugič

CK Zveze komunistov spet podprl Šuvarja

BOGO SAMSA

BEOGRAD — Predsedstvo jugoslovanskih komunistov je zasedalo dva dni, v sredo ves dan pozno v noč, včeraj pa do popoldanskih ur. Dogovorili so se o stališčih do Kosova in v bistvu podprli srbsko politiko, obenem pa so potrdili doseďanjega predsednika Stipeta Šuvarja. Niso pa ničesar sklenili o obtožbah, izrečenih na račun slovenske in hrvaške zveze komunistov, prav tako so odložili razpravo o sklicanju kongresa. Predsedstvo se bo torej ponovno sestalo, menda v tórek prihodnji teden, ko bosta na dnevnem redu tudi ključni vprašanji.

O Kosovu so že v sredo pozno zvečer objavili uradno sporočilo. Je obsežno in na dolgo ponavlja že znana stališča do separatizma in irendentizma, obsoja manifestacije, govori o tem, da so bili rudarji izigrani in podobno. V uvodnem delu se v bolj omiljeni obliki ponavlja znane srbske teze. Nato pozivajo kosovske komuniste k enotnosti in zahtevajo, da bo čim prej sprejeta nova srbska ustava, kar pa morajo seveda opraviti v skupščini pokrajine Kosova in naposled podpirajo predsednika kosovskega PK ZKJ Morino, ki bo torej ostal na svojem mestu, in to s trditvijo, »da ne smemo veljati odstópi, ki so bili izsiljeni s pritiskom.«

Bistveni sta torej ti dve točki in predvsem podpora ustavnim spremembam, kar naj bi bilo opravljeno 25. marca in to z vsemi sredstvi. Prištino bodo preplavili tanki, uvedli bodo vse oblike »preprečevalnih metod«, vendar se je tudi govorilo, da ne bo druge stopnje izjemnih ukrepov. Omenjena pa je bila možnost, da kosovska skupščina zavrne srbski predlog o novi ustavi; v takem primeru se celotna zadeva zavleče še za eno leto, kot to določa ustava. Sporočeno je bilo tudi, da je bilo vseh aretacij menda 86, pri tem pa gre za različne stopnje priporov: v samicah, priporih za preiskavo in tudi za konfinacije po italijanskem fašističnem vzorcu, ki so jih poznali predvojni slovenski antifašisti.

Že ob razpravi o drugi točki, ki se je nanašala na položaj predsednika Šuvarja, pa je prišlo do zanimivega preobrata. Vojvodinci so obrazložili zahtevo po odstópu, sledilo je glasovanje. Za Šuvarja so se izrekli: Slovenci, Hrvati, Bosna in Hercegovina in vojska, proti so bili Srbi in Vojvodinci, pri drugih pa so se stvari zapletle. Povsem nepričakovano je Rahman Morina glasoval za Šuvarja, dva Makedonca prav tako, tretji pa je izginil (ni hotel glasovati za, proti si ni upal), dva Crnogorca proti, eden pa za. Šuvar je bil torej potrjen z izredno veliko in prepričljivo večino, ki je posegla tudi v na zunaj tako trden Miloševićev fevd.

O obtožbah, ki jih je sestavila Vojvodina na račun Zveze komunistov Slovenije in Hrvaške in celo osebno na račun Milana Kučana, pa tokrat ni bilo govora. Razprava o zgoraj navedenih točkah se je namreč zavlekla in Kučan se je v sredo vrnil v Ljubljano, kjer je imel danes druge obveznosti. V njegovi odsotnosti pa je debato zavrnila tudi Hrvaška.

Včeraj so razpravljali o izrednem kongresu in stališču statutarne komisije. Izkazalo se je, da je namreč razlika med »izrednim« in »rednim« kongresom bistvena in vsebinsko odločilna. »Izredni« kongres pripravi organizacija, ki ga predlaga, torej bi Vojvodina pripravila poročilo, teze, osnutke resolucij in vsed-rugo gradivo. Kakšne pa bi bile vsebinske to stvari, je na dlani, če pomislimo, da so bila izvajanja na zadnji seji predsedstva CK ZKJ skrajno šovinistična, nepadalna, centralistična in nedemokratična. Poročilo se je končalo celo s trditvijo, da »za Albance ne more biti nobene demokracije«. Redni kongres pripravijo normalni partijski organi, predsedstvo Zveze komunistov, centralni komiteji republik in pokrajin, opravi se posvetovanje članstva in vse drugo, kar je navedeno v statutu.

Včerašnja Politika seveda odločno vztraja pri izrednem kongresu, izrecno poudarja zahtevo, da ga mora pripraviti Vojvodina, češ naj bi bilo to stališče statutarne komisije CK ZKJ.

Slovenska stališča do vsega tega so izrazito načelna in odločna. Že smo poročali o zasedanju slovenskega predsedstva ZK in o stališčih člana Cirila Ribičiča, ki služi kot gradivo za zvezni CK in predvsem kot izhodišče za razmišljanje. Ta stališča bo Ribičič objavil v sobotni prilogi Dela in se nanašajo na polemiko s srbskimi stališči glede Kosova, partije in demokracije. Razmišljanje je obsežno in poglobljeno, v njem pa Ciril Ribičič ponavlja slovensko izjavo, ki je bila soglasno izrečena v Cankarjevem domu. Zavrta očitke kontrarevolucije na račun Albancev, saj bi lahko bili protirevolucionarni samo v primeru nasprotovanja modelu samoupravnega, demokratičnega socializma. Slovenci so bili proglašeni za sovražnike Srbov samo zato, ker nočejo privoliti v protialbanstvo.

Bistvo problema pa je po mnenju Cirila Ribičiča naslednje: »Bistvo Speransove, Kardeljeve, Titove Jugoslavije je, še zlasti potem, ko je bila samoupravno utemeljena, da svojo moč ne črpa iz unitarizma, centralizma, nasilnega poenotenja, iz moči odtujenega državnega in partijskega aparata, ampak iz samostojnosti, odgovornosti, iniciativnosti, enakopravnosti njenih federalnih članic in iz samoupravnega demokratičnega socializma kot skupne vizije vseh njenih narodov in narodnosti. Ne le krah predvojne kraljevine, ampak tudi grenke ovojne izkušnje so pokazale, da birokratski centralizem in unitarizem moreta v Jugoslaviji povzročiti le spore, delitve, konflikte in razpad. Sedemdeset let trajajoča polemika o tem, ali je močnejša demokratična, decentralizirana in federativna država ali centralistična unitarna tvorba, se mora po logiki zgodovine končati v korist prve teze. To pa seveda ne pomeni, da omenjene skrajnosti, ki želijo postati uradna sestavina srbske in jugoslovanske politike, ne bi mogle te zmage odložiti za kakšno desetletje in jo obremeniti z novimi žrtvami v obliki gospodarske in družbene stagnacije in nazadovanja, nasilja, političnih procesov in celo s človeškimi življenji. Za to usodno vprašanje gre danes na Kosovu in v Jugoslaviji.

Včeraj v ljubljanskem Cankarjevem domu

Slovesen začetek kulturnih dnevov Slovencev v Italiji

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — V Cankarjevem domu so se včeraj slovesno pričeli kulturni dnevi Slovencev iz Italije. Včerašnji dan je bil posvečen razpravi na temo »Video in film« in torej promociji slovenskega filma v Italiji in razpravi o ustvarjalnih možnostih v zamejskem prostoru. Celotna prireditvev dnevov, organizirana s poetičnim naslovom »Modrina in prod«, naj prikaže »kulturni utrip Slovencev na Tržaškem in Goriškem«. Tokrat je kulturno, istočasno tudi znanstveno, kar je zanimiva novost. Dnevi so se pričeli že v ponedeljek s tiskovno konferenco in razstavo »Soška fronta 1915-1917«. Včeraj je poleg slovesne otvoritve nastopilo Slovensko stalno gledališče s Cankarjevo »Lepo Vido«.

Na včerašnji otvoritveni svečanosti je nastopil Kwartet gojenecv Glasbene matice. Nato pa je spregovoril predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Jože Smole, ki je med drugim dejal:

»Rad bi spregovoril nekaj besed o pomenu, ki ga ima kultura zamejskih Slovencev za narodnostno skupnost, za njen obstoj, razvoj in njeno afirmacijo ter za nas, matično domovino. Gre torej za pomen skupnega slovenskega kulturnega prostora, ki pa zahteva danes, ko razmišljamo o novi etnopluralistični Evropi ponovno ne le vsebinsko, temveč tudi vrednostno razmišljanje.

Ideja skupnega slovenskega kulturnega prostora je na nek način predhodnica razmišljanj, ki danes govorijo o Evropi kot skupnem domu enakopravnih in enakovrednih kultur. Slovenci živimo ob meji, ki je vseskozi dokazovala s svojo zgodovino, da ločnice med različnimi političnimi in kulturnimi območji niso bile nikoli povsem jasno določene. Čeprav so nihale kot meje med vzhodnim in zahodnim svetom, od jezikovne meje med latinščino in grščino, ki se je vlekla od Drača v Albaniji do izliva Donave v Črno morje, do obrambne črte, ki si jo je zamislil Leonardo da Vinci nekje v Vipavski dolini kot sistem beneških utrdb proti Turkom.

To govori o tem, da četudi se je kdaj takšna ločnica ujemala s politično mejo, ni nikoli zapirala poti ustvarjalnosti, ki je s sebi lastno energijo prebijala to nevidno pregrado in pričala o nujnosti tesnih stikov znanja, kulture in vedenja. Vse to dokazujejo konec koncev naša obmejna mesta, predvsem Trst in Gorica, kjer so v naši novejši zgodovini svojo kulturno in življenjsko modrost iskali Simon Gregorčič, Ivan Pregelj, Milko Kos in Gojmir Anton Kos, Stanko Vuk ter mesto, kjer so se te življenjske in kulturne modrosti učili Fran Levčev, Fran Erjavec, Fran Šuklje in Anton Sovre. Vse to dokazuje, da smo Slovenci gradili svojo civilno, socialno in produktivno moč znotraj evropske zavesti, ki je pomembno sooblikovala narod, kateremu z jezikom, duhovno kulturo in življenjsko usodo tudi sami pripadamo.

Prav zato skupni slovenski kulturni prostor govori tudi o nekem novem načinu bivanja v evropskem prostoru, načinu, ki ga razumemo v smislu polnega spoštovanja evropskih meja na

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Državni svet KD včeraj izvolil Ciriaca De Mito za predsednika

RIM — Včeraj so dokončno arhivirali XVIII. kongres KD, ko je državni svet demokratstjanov izvolil Ciriaca De Mito za novega predsednika stranke. Do izvolitve je prišlo ravno na dan njegovega zaščitnika sv. Ciriaca in na dan, ko so Rdeče brigade pred enajstim leti ugrabile takratnega predsednika KD Alda Mora.

De Mita je bil izvoljen na tajnem glasovanju in zanj je med 201 prisotnim članom državnega sveta KD glasovalo 163 članov, eden se je vzdržal, 13 jih je oddalo bele glasovnice, 12 glasovnic je bilo neveljavnih in končno je 12 glasov provokativno dobil Martinazzoli. Tajno glasovanje, ki je sicer predvideno po statutu stranke, je zahteval predstavnik Donat Cattinove struje, ki je hotela na ta način izraziti svoje nestrinjanje z izvolitvijo De Mite za predsednika.

Ob izvolitvi De Mite je tajnik KD Forlani poudaril, da je KD s tem kronala tisto enotnost, katera naj bi prišla

do izraza že ob zaključku kongresa stranke. Istočasno se je Forlani spomnil tudi ubitega predsednika stranke Alda Mora. V kratkem posegu se je nekdanjega voditelja spomnil tudi Ciriaco De Mita.

Državni svet je izvolil še novo vodstvo, kjer so 11 mest dobili pristaši struje Forlani-Gava-Scotti, prav toliko mest ima De Mitova levica, 5 jih imajo andreottijevci, 2 pristaši Donat Cattina in 1 Fanfanijevi pristaši.

G. R.

De Mita v Beogradu

BEOGRAD — Italijanski ministrski predsednik Ciriaco De Mita bo spomladi uradno obiskal Jugoslavijo. Vest je včeraj sporočil glasnik jugoslovanskega zunanjega ministrstva Ivo Vajgl. Do obiska bo prišlo na povabilo novega jugoslovanskega premiera Anteja Markovića.

Gorbačov omilil kmetijsko politiko

NA 2. STRANI

□ □ □

Jezikovne manjšine v Združeni Evropi

NA 2. STRANI

□ □ □

Srhljiv umor na Vogrskem

NA 8. STRANI

Dogmatske sile vstrajajo na družbeni lastnini zemlje in sredstev

Gorbačov nekoliko omilil svojo politiko Zemljo kmetom, a previdno brez naglice

Sovjetski voditelj Mihail Gorbačov

MOSKVA — V Sovjetski zvezi so se vrnili k stari krilatici iz časov oktobrske revolucije: »zemljo kmetom«, a previdno, brez preuranjenih in travmatičnih pobud. Na razširjenem plenumu sovjetske partije, ki razpravlja o novi kmetijski politiki, je moral po vsem sodeč generalni sekretar Mihail Gorbačov nekoliko popustiti dogmatskim silam, ki jim je družbena lastnina zemlje in sredstev temelj socializma. Gorbačov je namreč navedel, da bi bilo popolnoma zgrešeno kriviti za sedanje težave v kmetijstvu samo sistem kolektivizacije. K sovjehozom in kolhozom je treba zato le priključiti nove oblike kmetijske proizvodnje, ki naj bodo odraz gospodarskih, naravnih in kulturnih značilnosti neke stvarnosti. Kmetom, a le nekaterim, naj bi dali zemljo v zakup, kar naj bi jih stimuliralo, da bi proizvajali čim več, saj bi vnovčili svoj trud. Ohranili pa bi produktivne kolhoze in sovjehoze.

Kasnejša razprava je jasno pokazala, da bodo morali poskati kompromis med stališči dogmatikov in pristašev perestrojke. Vsi so priznali, da bo treba nekoliko spremeniti načelo družbene lastnine, saj se bo le tako dalo novega zagona sovjetskemu kmetijstvu. Iz bojazni, da bi zaradi pomanjkanja najosnovnejših živil prišlo v državi do družbenih nemirov, je marsikdo zahteval radikalnejše spremembe. Prav tako glasni pa so bili tisti, ki so pozivali k previdnosti,

ki so opazovali, da bi lahko preradikalne spremembe povzročile na podeželju hude zaplete.

Nova sovjetska kmetijska politika naj bi torej dopuščala ob sovjehozih in kolhozih zasebne kmetije in zadrage zasebnih kmetov. Cene kmetijskih pridelkov naj bi se oblikovale po novih gospodarskih zakonih brez dosedanjih nakazil in podpor. Ukinili naj bi orjaško ministrstvo kmetijsko-industrijske panoge, ker kmetijske politike ne bi več vodili z vrha.

Zamisel Mihaila Gorbačova je v bistvu oživitve nekdanje NEP (Nove gospodarske politike), ki jo je likvidiral Stalinova prisilna kolektivizacija podeželja, ki je v tridesetih letih povzročila na milijone žrtev. Gorbačov trdi, da se hoče vrniti k prvinam leninizma, ob tem pa se samo po sebi zastavlja vprašanje, kam s stotisoči, ki na celu sovjehozov in kolhozov lažno živijo, kako obnoviti delovne navade ljudi, ki so jih odtujili zemlji s prisilno kolektivizacijo.

Kmetijska politika bo nedvomno najtežji preizkusni kamen za perestrojko, saj bo od uspeha v kmetijstvu v marsičem odvisno, ali bo Gorbačov uspelo uresničiti gospodarsko in družbeno perestrojko.

Ob vsem tem pa je zanimiv članek nekega agronoma v Literaturnaji gazeti, ki svetuje, naj se SZ raje zgleduje po zahodnem kmetijstvu kot da od Zahoda kupuje živila. Nedvomno so to skrajnosti, ki pa Gorbačovu služijo, da omili protiduarce dogmatikov.

Zavezništvo PLI-PRI

RIM — Liberalci in republikanci so včeraj postavili temeljni kamen za skupni nastop na bližnjih evropskih volitvah in za ustanovitev demokratično-laične osi. Tajnika obeh strank La Malfa in Altissimo sta namreč na skupni tiskovni konferenci v Montecitoriu predstavila zamisel, ki bo vseakor ostala odprta tudi drugim osebnostim brez strankarskih iskaznic.

La Malfa in Altissimo sta torej potrdila govorice o skupnem nastopu na bližnji volilni preizkušnji, nista pa povedala nobenega imena osebnosti, ki bo kandidirala na listi PRI-PLI. Stranki sta sicer nastopili enotno, sicer dokaj neuspešno, že na zadnjih evropskih volitvah. Voditelja republikancev in liberalcev sta izrazila prepričanje, da bo šlo letos bolje, ker bo tokrat imelo njuno zavezništvo močnejši politični predznak.

Protest slovenske vlade zaradi sredstev vplačanih za rudarje

LJUBLJANA — Slovenski izvršni svet je sklenil poslati generalnemu direktorju Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije Dimitriju Tasiču protestno pismo, ker je prekorčil svoja zakonska pooblastila. Tasič je namreč izdal odločbo o opravljanju kontrole pri Službi družbenega knjigovodstva v Sloveniji - filijali v Ljubljani, v zvezi z vplačanimi sredstvi za pomoč rudarjem v Trepči.

Izvršni svet skupščine SR Slovenije ugotavlja, da navedena odločba sicer temelji na zakonu, po katerem Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije kontrolira uporabo zveznih zakonov in drugih predpisov, pravilnikov in navodil generalnega direktorja službe pri Službah družbenega knjigovodstva pri republikah in pokrajinah, da se predpisi enotno uporabljajo oziroma da se dela in naloge sproti in dobro opravljajo, vendar pa glede na konkretno opredelitev vsebine kontrole pomeni prekorščitev zakonskega pooblastila. Bistvo kontrole je namreč v tem, da se ugotavlja pravilna oziroma enotna uporaba zveznih predpisov, medtem ko naj bi se po citirani odločbi med drugim oblikoval tudi seznam plačnikov (tako pri uporabnikih družbenih sredstev kot pri občanah). Pravilnost oziroma zakonitost uporabe

družbenih sredstev pri posameznih uporabnikih za pomoč rudarjem v Trepči bi bilo mogoče ugotavljati le z neposredno kontrolo pri teh uporabnikih in ne s kontrolo pri službah v republikah oziroma pokrajinah. Uporaba oziroma usmerjanje sredstev občanov za posamezne namene pa po zakonu sploh ne more biti predmet kontrole službe družbenega knjigovodstva, saj služba po zakonu kontrolira le zakonitost uporabe družbenih sredstev. Iz naslednjega sledi, da se z delom odločbe, ki se nanaša na oblikovanje seznamov vplačnikov sredstev za navedene namene ne uresničuje je naloga službe po zakonu, temveč se s tem zagotavlja gradivo za kakšne druge postopke, za kar pa služba ni pristojna.

Izvršni svet skupščine SR Slovenije zavrača takšen način dela Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije, saj nalaganje kontrole pri organizacijskih enotah v republikah oziroma pokrajinah, ki se nanaša na ugotavljanje konkretnih vplačnikov sredstev za posamezne namene, pomeni prekorščitev danega pooblastila in je torej v nasprotju z zakonom. (dd)

● Naloge Markovičeve vlade

NADALJEVANJE S 1. STRANI

sporih. Sicer pa je težko ugotoviti, kaj bo. Ko ga je avtorica teh vrstic prosila za posebno izjavo, jo je za zdaj zavrnil in rekel, da lahko kaj več pove šele čez čas.

No, podobne pomisleke so imeli tudi nekateri slovenski delegati in zato so se trije vzdržali glasovanja pri volitvah članov nove vlade. Delegat Vilko Jelen nam je povedal, da misli, da bi moral biti notranji minister iz okolja, ki je v sedanjih sporih nevtralen - torej, niti iz Srbije niti iz Kosova niti iz Slovenije. Temu mnenju kaže tudi pritrčiti, saj so jugoslovanski odnosi še tako napeti, da je težko biti nepristranski.

Kakorkoli že, vlado Anteja Markoviča prav gotovo ne čakajo rožnati časi. Človek, ki ima v svojem programu marsikaj, pred čimer se je Jugoslavija skrivala vse do danes in ki mora speljati moderen način gospodarjenja, političnega življenja in tudi državne organizacije v državi, kjer je doslej vladala dogovorna ekonomija in partijske odločitve, ker se politika ne odvija v institucijah političnega sistema, temveč na mitingih in po časopisu, bo zelo težko speljal ta program.

Zato bi bila vsaka evforičnost v zvezi z njegovo novo vlado odveč. Predvsem v njej niso ravno vsi povsem taki, kot bi si jih želel razviti del države, po drugi strani pa tudi zato, ker so tudi doslej bili v vladah prejšnjih premierov ljudje Markovičevega tipa, pa so jim politiki, ki želijo obdržati status quo, uspešno metali polena pod noge.

Edino, kar si lahko želimo je to, da tokrat teh polen ne bo več toliko kot doslej in da bo tudi v Jugoslaviji postal močnejši glas razuma in utišal sedaj močne vzklike parol sovraštva in socrealizma.

● Kulturni dnevi

NADALJEVANJE S 1. STRANI

eni ter kot nujnost ohranjanja spomina na skupno evropsko kulturno preteklost na drugi strani. Prav tako govori skupni slovenski kulturni prostor o nujnosti združevanja kreativnih sil, ki naj neposredno prispevajo h kulturni identiteti celine za skupen kulturni razvoj ter razvoj enakopravnih in enakovrednih narodov Evrope.

Na včerajšnji svečani otvoritvi so bili prisotni vidni predstavniki slovenskega političnega in kulturnega življenja.

Danes bo osrednja pozornost posvečena okrogli mizi na temo "Skupni slovenski znanstveni prostor - možnosti in ovire", kar je vsekakor pomembna novost, ki vzbuja v Sloveniji precejšnje zanimanje. Zvečer bosta dve izredno zanimivi in kvalitetni glasbeni prireditvi. Zaključna prireditev bo v soboto ob 20. uri v osrednji dvorani Cankarjevega doma, prireditev bo neposredno prenašala slovenska televizija.

Skratka program je izredno obsežen, bogat, vsestransko zanimiv in je v slovenski javnosti v Ljubljani vzbudil upravičeno veliko zanimanje.

Slovenske zamejske dneve "Kulturni utrip Slovencev na Goriškem in Tržaškem" so organizirali: Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije, Cankarjev dom, Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Svet slovenskih organizacij in Slovenska kulturno-gospodarska zveza.

Nočni sestanek PSI-KD

RIM — Tajnik KD Arnaldo Forlani in tajnik PSI Bettino Craxi sta se sinoči sestala v Montecitoriu in si na štiri oči izmenjala mnenja o sedanjem političnem trenutku. Sestanek je bil neformalen, oba tajnika pa sta prisotnim novinarjem prodajala vest, da je bilo srečanje povsem naključno, saj je imel Forlani zmenek z Rumorjem in Cirinom Pomicinom, Craxi pa je temu dodal, da je bil sestanek le sad srečnega naključja.

Po 20. uri pa je Montecitorio običajno povsem prazen in bi težko verjeli golemu naključju 20-minutnega razgovora med tajnikoma KD in PSI. Na vprašanja novinarjev sta tako Craxi kot Forlani odgovarjala brez posebnega navdušenja. Forlani je sicer priznal, da sta se ustavila ob vprašanju gospodarskega manevra, obenem pa je izjavil, da se obe stranki zavezujeta za izvajanje resne politike v zvezi z vprašanjem državnega primajkljaja.

Tajnik PSI Craxi je bil manj zgovoren in je izjavil, da bodo socialisti vzeli v pretres vprašanje krčenja javnih izdatkov, ko bo to napisano črno na belem, pred tem pa se nočejo prenatagiti. Na vprašanje, če bodo socialisti sklicali sestanek vodstva, pa je Craxi odgovoril, da se vendar ni treba sestajati ob vsaki podražitvi avtobusne vozovnice.

Spopad ob komentarju La Volpeja

RIM — Na včerajšnji seji predsedstva parlamentarne komisije za nadzor nad RAI je bilo precej vroče. Povod za živahno debato je posredno dal direktor dnevnika druge televizijske mreže Alberto La Volpe. Ta je namreč na televizijskih zaslonih zagovarjal podtajnika PSI Claudia Martellija pred napadi dela italijanskega tiska glede Martellijeve domnevne aretacije v Keniji, kjer naj bi ga zasačili z nedoločeno količino lažjih mamil.

Na seji parlamentarne komisije za nadzor nad RAI so se proti komentarju La Volpeja izrekli komunisti, neofašisti, republikanec, radikalec in zastopnik

zelenih. V bistvu so v svojih posegih zastopniki zgoraj omenjenih strank, med temi tudi tržaški komunistični poslanec Willer Bordon, obsodili direktorja televizijskega dnevnika druge mreže, češ da je s komentarjem kršil jasno določilo, po katerem mora biti novinar, ki je zaposlen v javni ustanovi, objektivni in nepristranski. Povsem drugačnega mnenja je bil podpredsednik komisije, socialisti Ugo Intini. Dejal je, da nekateri niso napadli direktorja časopisa, ki je napihnil neobstoječi škandal, ampak direktorja, ki je branil deontološke principe novinarskega poklica.

Študijsko srečanje na visoki ravni v Rimu

Perspektive jezikovnih manjšin v Združeni Evropi po letu 1993

Razlog za to srečanje-debato je tokrat dala listina o pravicah manjšin, ki jo je pripravil Evropski svet in ki jo mora sedaj proučiti in odobriti odbor ministrov tistih držav, ki tvorijo Evropski svet. Listina predvideva zelo široko paleto ukrepov v prid manjšinam na vseh področjih javnega življenja. Če bo sprejeta, bo pomembno izhodišče za zaščito ter ovrednotenje kulturnega bogastva manjšinskih jezikovnih skupnosti. Obvezovala bo države članice, da poskrbijo za zaščito teh skupnosti.

Ta listina, ki sta jo med včerajšnjim srečanjem orisala in obrazložila dr. Albanese in katalonski evropski parlamentarec ter poročevalec listine v Evropskem svetu Lluís Maria de Puig i Oliver, je bila tudi izhodišče razprave same, ki je, kot rečeno, izzvenela nadvse spodbudno, ki pa je hkrati opozorila vse prisotne, da so besede žal še vedno zelo daleč od dejanj. Tudi včeraj je bilo veliko lepih besed, pa tudi spoznanje, da se te besede bijejo z dejstvi. Na vrata trkajo nove potrebe združene Evrope, zaščitni zakonski osnutki za jezikovne in narodne manjšine pa trohnilo v parlamentarnih predalih, ker vladajoče politične sile v Italiji niso sposobne, da bi zbrale dovolj poguma in se resnično sprijaznile z novi-

mi potrebami jezikovnega in kulturnega pluralizma.

Kakor na nedavnem srečanju na univerzi La Sapienza, ki je obravnavalo odnos Cerkev in države v Italiji do manjšin, sta bila tudi včeraj glavni predmet razprave zakonski osnutki o zaščiti manj razširjenih jezikov, ki se od lanskega junija ne premakne z mrtve točke v poslanske zbornice, ter zakonski osnutek za globalno zaščito slovenske manjšine v Italiji, ki je po tolikih letih še zmeraj na začetku poti v senatu. O obeh ukrepih je bilo še enkrat slišati veliko pritožb po eni strani, ter veliko zagotovil po drugi. Vprašanje pa je, če bo vse to kaj zaleglo. Reči je treba, da je včerajšnjemu srečanju prav gotovo znatno dvignila ceno in pomen številna prisotnost kvalificiranih političnih osebnosti. Zastopana je bila skoraj vsa paleta političnih strank v parlamentu. Naj tu omenimo samo tiste, ki so se priglasili k besedi. To so predsednik senatne zunanje-politične komisije Michele Achilli (PSI), senator Gaetano Arfe (Neodvisna-levica), videmski poslanec Danilo Bertoli (KD), posl. Giovan Batista Columbu (sardinsko gibanje), posl. Martino Scovaccicchi (PSDI) in sen. Stojan Spetič (KPI). Med drugimi se je k besedi priglasil tudi deželni

svetovalec SSK Bojan Brezigar, ki je poudaril zlasti koncept, da se vsi počutijo veliki Evropejci, ko govorijo o manjšinah v Strassbourgu, ko pa pridejo domov, kjer je treba te besede uresničevati, popolnoma razočarajo, zato je treba Evropo najprej graditi doma, v Rimu, v Trstu itd., ne pa v Bruslju in Strassbourgu.

Poleg parlamentarnih predstavnikov je bila zastopana tudi vlada. Zanj se je srečanja udeležil podminister za zunanje zadeve demokristjan Gilberto Bonalumi. Prišel je sicer z zadnjim vlakom, ko se je srečanje že bližalo koncu, in najbrž tudi ni popolnoma ujel prave niti debate, vendar je bilo dovolj, da je lahko poudaril, kako važen je problem drugačnih jezikov in kultur in kako je vlada občutljiva za to problematiko. Manjšine so veliko bogastvo človeštva, zato jim je treba zagotoviti, da se bodo ohranile in razvijale, je zaključil.

Medtem ko je Bonalumi sklenil zasedanje, ga je demokristjanski predsednik Dežele Furlanije-Juljske krajin Adriano Biasutti otvoril ter takoj odšel po drugih opravilih, tako da ni mogel prisluhniti pravilnim razmišljanjem drugih govornikov (in nekaterim polemičnim pripombam na njegov račun). Biasutti je v spod-

budnem tonu spregovoril o manjšinah in o slovenski, s katero ima neposredne opravke, še posebej. Iz svojih izkušenj v deželi s posebnim statutom je poudaril, da si utira pot nova miselnost, ki narekuje za manjšino pravično rešitev, ki pa ne sme spreminjati ravnotežij. Skratka, po Biasuttijevem mnenju ni mogoče več zavlačevati potrebe po zakonskem ukrepu v prid Slovincem. Ves poseg je prevečala skrb Dežele za slovensko vprašanje.

Senator Spetič je z nekaterimi primeri (špetska šola, poštna uprava, neodobrete statuta KGS ipd.) dokazoval, da odnos deželne uprave do Slovincem ni ravno idiličen. O manjšinah pa je dejal, da so cement za gradnjo nove Evrope ter izrazil skrb, da bo magično leto manjšin (to je leto, ki ga je papež posvetil manjšinam in leto, v katerem proslavljamo načela francoske revolucije) minilo, ne da bi prišlo do toliko pričakovane zakonskega priznanja slovenske manjšine. Zaskrbljenost je izrazil tudi nad volilnimi uspehi neonacističnih sil v Evropi, ki slonijo ravno na idejah rasizma, in pri tem je omenil primer Koroške, kjer tudi živi slovenska manjšina. Ob vsem tem je izrazil začudenje nad zadržanjem ministra Maccanica, ki sprejema vse-mogoča zakrknjena nacionalistična predstavništva iz Trsta.

Zanimiv je bil tudi Bertolijev poseg, v katerem se je zavzel za čim prejšnjo rešitev slovenskega vprašanja ter med drugim povedal, da je nja ter med drugim povedal, da je na kongresu njegove stranke predložil resolucijo o zaščiti manjšin, a je predsedstvo kongresa ni dalo na dnevni red, temveč jo je zadržalo, da bi se o njej izrekel državni svet stranke.

DUŠAN KALC

Po izgubi absolutne večine na nedeljskih volitvah

Polemike v vodstvu koroških socialistov

CELOVEC — Na seji vodstva koroške socialistične stranke so bile po izgubi večine na nedeljskih volitvah izrečene ostre besede. Tako je direktor strankinega Rennerjevega inštituta mag. Walter Posch spregovoril o tem, da so tudi socialisti pomagali napraviti "zrelo za salone nevarno politično kulturo rastočega rjavega humusa", pri čemer je z rjavim mišljena nemško nacionalna smer vse tja do neonacizma. Zdaj pa je od tega spet profitirala edinole Haiderjevo FPö.

Enako oster je bil predsednik mladih socialistov mag. Peter Kaiser: dolgoletno zavzemanje socialistov za (nemško) nacionalne kroge se je dokončno pokazalo kot povsem zgrešeno. Stranka naj bi se po volilnem porazu naslonila na kritično inteligenco in na privrženca varstva okolja.

Na seji socialističnega vodstva je bil govor tudi o napakah pri prešibkem podpiranju delavstva, delojemalcev, kar je seveda del le-teh odbilo od socialistične stranke. Na Koroškem se zmerom niso uzakojene minimalne mezde, po povprečnih zasluhkih pa je dežela v Avstriji na predzadnjem mestu, prav tako pri odstotku brezposelnih. Kritično se pretehtali kopičenje funkcij (tudi kot vira lepih dogodkov). Osrednje vprašanje pa je zdaj kot je zapisal današnji socialistični KTZ, tako naj se tradicionalne množične stranke odzovejo "drugačnemu duhu časa, ko je mnogo ljudi postalo dovzetnih za več individualizma in pluralizma, a za manj države in stranke."

Medtem so se začela prava poganjanja med strankami o novem deželnem glavarju. Medtem ko socialisti menijo, da mora priti iz glavne stranke, ki je dobila največ glasov in naj bo to še naprej dr. Peter Ambrozy, Haider javno kandidira za ta položaj, ki naj bi ga dosegel s podporo ljudske stranke. V vodstvu te stranke, v katerem ni izključen odstop predsednika Heralda Acheuchera, sta očitno dve struji.

Del vodstva je za socialističnega glavarja, vendar baje ta naj ne bi bil Ambrozy, marveč mladi nekdanji župan Rožeka Herbert Schiller, ki je prišel v vladno šele lanske jeseni. Drugo krilo je za koalicio s Haiderjem. Ta je ljudski stranki javno ponudil takšno nagrado za podporo pri izvolitvi Haiderja za deželnega glavarja: še naprej položaj namestnika deželnega glavarja in eno ministrsko mesto, ki ga je ljudska stranka izgubila.

Prvi slovenski kandidat Drugačne Koroške dr. Marjan Sturm je ob dejstvu, da niso dosegli vsaj enega poslanskega mandata izjavil, da so "pričakovali več glasov". Neuspeh je pripisal temu, da so Drugačno Koroško ustanovili šele dva meseca pred volitvami, da so imeli "težaven položaj v narodni skupnosti zaradi Smolletove privolitve v ločevalni šolski zakon". Veliko nižje število glasov v enojezičnih koroških krajih je po Sturmovem mnenju posledica tega, da je "vsako gibanje", ki sodeluje s koroškimi Slovenci izpostavljeno ideološkim in nacionalnim pritiskom.

JOŽE ŠIRCELJ

Iz carinske cone v Sežani prvi izdelki že junija

SEŽANA — Potem ko so v Sežani konec januarja dobili vsa dovoljenja za carinsko cono, so poleg že pripravljenih 3 tisoč kvadratnih metrov dvoran in 4 tisoč kvadratov odkritih skladiščnih in manipulativnih površin za to dejavnost, začeli pospešeno urejati še nadaljnjih 4.500 kvadratnih metrov cone. Na gradbišču so že vidni temelji prvih šestih obratov, v katerih naj bi začeli delati čez približno tri mesece.

Predsednik Poslovne skupnosti suhozemni terminal Sežana Tihomir Kovarič je povedal, da imajo za te obrate jugoslovanska podjetja: LIV, Galeb,

Jadran in Kraški zidar, v okviru mešanih firm, utrjenih poslovnih in kooperantskih pogodb s tujimi partnerji že zagotovljene programe, predvsem s področja elektronike in kovinsko-predelovalne industrije. Poleg tega se Poslovna skupnost dogovarja še z nekaj drugimi domačimi in tujimi interesi, ki bi za svojo dejavnost v začetku potrebovali še nadaljnjih 6 tisoč kvadratnih delovnih prostorov. Seveda pa za najnujnejše primere za proizvodnjo lahko takoj odstopijo tudi že omenjenih 3 tisoč kvadratnih metrov nekdanjih skladišč, ki jih bodo takrat, ko bo cona v celoti zažvela, uporabljali predvsem za servisno dejavnost.

S pridobitvijo soglasja za carinsko cono in začetkom dela v njej, sežanski Terminal, ki tudi sicer povečuje in izboljšuje svoje zmogljivosti, dobiva novo kvaliteto. Tako je v zadnjem času tukaj svoje prostore odprlo 15 novih predstavništev, v začetku prihodnjega meseca pa bo v Terminalu začela delovati tudi pošta. Četudi se nerazumljivo dolgo odlašajo začetek gradnje avtoceste Razdrto-Fernetiči, poslovna skupnost pospešeno nadaljuje z zbiranjem dokumentacije in pripravami na začetek gradnje poslovno-turističnega in servisnega centra, ki naj bi pred Fernetiči zrasel ob izteku avtoceste nasproti Terminala. Ker je že nekaj časa najbolj problematično ozko grlo Terminala carinska baza (projektirana je bila za dnevni pretok stotih vozil, sedaj pa ob delavnikih preko nje potuje od 600 do 1000 kamionov) nadaljujejo tudi s pripravljanjem dokumentacije in iskanjem denarja za njeno postopno širitev, tako da bi v nekaj letih podvojili njene zmogljivosti.

JANEZ ODAR

Miting A-J o kmetijski problematiki

GARDA — Vključevanje mladih v družinske kmetije: pod tem geslom se je začel včeraj v gardski kongresni palači 4. mednarodni miting Alpe-Jadran o kmetijski problematiki, ki bo trajal do sobote. Iz uvodnega referata, ki ga je prečital deželni ravnatelj za kmetijstvo FJK dr. Giuseppe Pascolini, izhaja, da je prisotnost mladih v kmetijstvu temeljni pogoj za nadaljnji razvoj primarnega sektorja v vseh deželah in regijah Delovne skupnosti A-A ne glede na njihove specifične razmere.

Mladi bodo poprijeli za delo na zemlji samo, če jim bodo oblasti poskrbele za prave pogoje, če bodo torej utrdile njihovo profesionalnost, jim olajšale postopek za nakup oziroma podedovanje zemljišča s primernimi davčnimi olajšavami ter jim dajale tako finančno kot tehnično zaslombo za umno vodenje kmetij ter za kakovosten povzdig pridelkov in priraje; takšna pomoč naj bo še zaznavnejša na hribovitih in tudi sicer manj razvitih območjih. V prizadevanjih za oblikovanje sodobno opremljenega kmečkega gospodarstva, ki mora zagotavljati dostojen dohodek, je treba seveda upoštevati tudi naravovarstveno logiko.

Kultura italijanske manjšine v FJK

ROVINJ — Komisija za umetnost in kulturo pri Uniji Italijanov za Istro in Reko je priredila važen posvet s predstavniki kulturnih sekcij vseh skupnosti Italijanov v Jugoslaviji. V uvodnem poročilu in v razpravi so ugotovili, da v zadnjih mesecih dober del kulturno-umetniških sekcij deluje nekam utišano zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Huda gospodarska kriza se torej drastično odraža tudi na tem področju, ki pomeni eno od temeljnih dejavnosti italijanske narodnostne skupine v Jugoslaviji. Zaradi pomanjkanja denarja je lansko leto odpadlo več kulturno-umetniških manifestacij, ki jih že po tradiciji prireja Unija Italijanov. Kaj storiti?

Dilema je res hamletska. Ne gre namreč pozabiti, da so prav kulturne prireditve tiste, ki pomagajo k vključevanju lepega števila pripadnikov italijanske manjšine v Istri in na Reki v skupnosti Italijanov. Če bi te dejavnosti zamrle, bi nastala nevarnost, da se sedeži teh skupnosti začnejo polagoma prazniti z lahko predvidljivimi posledicami.

Na posvetovanju so predložili, da bi popisali pravi inventar celovite umetniško-kulturne ponudbe italijanske narodne skupine. V kratkem se bo delegacija Unije sestala s tržaškimi in goriskimi županom ter s predsednikom ustreznih pokrajinskih uprav. Predlagano je tudi bilo, naj bi se zastopniki komisije za umetnost in kulturo pri Uniji ob tej priložnosti sešli z odborniki za kulturo pri tržaški in gorški občinski ter pokrajinski upravi; tedaj naj bi sestavili nadoben program predstav oziroma prireditev v Furlaniji-Juljski krajini, na katerih bi sodelovale najboljše kulturno-umetniške sekcije raznih skupnosti Italijanov v Istri in na Reki. Gostovanja zunaj meja bi namreč lahko spodbudila oziroma dala novega poleta delovanju teh sekcij. V tej zvezi so na posvetu naglasili potrebo, da se poiščejo denarna sredstva za namestitve poklicnega kulturnega delavca, ki bi se neposredno bavil z dejavnostjo sekcij.

Kulturno dejavnost posameznih skupnosti Italijanov, so še dejali, bi se dalo okrepiti tudi s čimbolj smotnim izkoriščanjem enega dela tistih finančnih sredstev, ki jih Italija namenja italijanski manjšini v Jugoslaviji v okviru sodelovanja med Ljudsko univerzo ter Ono.

E. OPASSI

Turizem gonilna sila v deželah A-J

DUBROVNIK — Turizem je gonilna sila v deželah skupnosti Alpe-Jadran. V prihodnjih letih utegne postati najpomembnejša gospodarska dejavnost na tem območju, saj so na njem prvine, ki zanimajo današnjega turista. Vedno več je namreč ljudi, ki si ne želi preživeti nekaj tedenskih počitnic v enem samem kraju, ki si želi v času dopusta videti tudi zgodovinsko zanimive kraje in tudi take, v katerih je bolj malo turistov. Iz leta v leto se vedno bolj opaža ta težnja, saj lahko iz statističnih podatkov ugotovimo, da se število turistov večja, manjša pa se število nočitev v najbolj znanih turističnih krajih.

O tem teče beseda na posvetu z naslovom "Turizem - vitalna sila razvoja dežel skupnosti Alpe-Jadran", ki se je včeraj pričel v Dubrovniku. V tem svetovno znanem turističnem kraju, kjer so v tem trenutku kot turisti le udeleženci nekaterih kongresov ter prekomorski romarji, namenjeni v Medjugorje, so se zbrali zastopniki deželni ter republiških vlad in najbolj pomembnih turističnih ustanov ter tiska Hrvaške, Slovenije, Furlanije-Juljske krajine, Veneta, Koroške, Štajerske, Bavarske ter še nekaterih drugih avstrijskih ter madžarskih dežel.

Na včerajšnjem srečanju, ki mu je predsedoval ravnatelj deželne ustanove za turistično propagando Furlanije-Juljske krajine dr. Paolo Romano, so govorili M. Dragičević in V. Mikačić iz Zagreba, F. Zimmermann iz Celovca ter Lilliana Treves iz Turina.

Poročevalci so ugotovili, da se je kulturna osveščenost turistov povečala. Zaradi tega je vedno več zahtev po obisku v muzejih in krajih, ki imajo zgodovinsko vrednost, vedno več zahtev po ovrednotenju podeželja, še zlasti gridevnege. Tu se je še zlasti zaustavila Lilliana Treves, ki je koordinirala dela skupine, ki je preučila turizem v Furlaniji-Juljski krajini. Obmorski kraji kot so Lignano, Grado in tržaška obala so v zadnjem času dosegli višek uspeha. Ovrednotiti pa je treba sedaj zaledje, to je Oglej, Palmanova, Čedad, Brda, Benečija, Karnijo in Kras, ovrednotiti je treba kmečki turizem. Še zlasti v poštveh prihaja gastronomska ponudba zaledja, ki zelo privlači tujce. Furlanije-Juljska krajina, ki je v zadnjem času rešila problem cestnih povezav z izgradnjo avtoceste z Avstrijo se bo sedaj zavzela za to, da bo ovrednotena vloga letalskih povezav.

MARKO WALTRITSCH

Sen. Micolini na obisku pri SKGZ videmske pokrajine

Sen. Paolo Micolini

ČEDAD — V okviru sestankov med predstavniki pokrajinskega odbora Slovenske kulturno-gospodarske zveze za videmsko pokrajino in furlanskimi parlamentarci je bilo te dni na sedežu SKGZ v Čedadu srečanje z demokristjanskim senatorjem Paolom Micolinijem, ki je bil izvoljen v čedadskem volilnem okrožju. Micolini je med drugim član prve senatne komisije, sicer pa predsednik deželne Zveze neposrednih obdelovalcev in v tem svojstvu že več let sledi krajevnim dogajanjem. Gosta so sprejeli predsednik pokrajinskega odbora za Videmsko Viljem Černo, Pavel Petricig, Maurizio Namor, Fabio Bonini, Giorgio Banchig in deželni predsednik SKGZ Klavdij Palčić.

Obrazložili so mu stvarnost slovenske narodnostne skupnosti v videmski pokrajini s posebnim ozirom na dejavnosti in programe njenih organizacij in potrdili, da si Slovenci dejavno prizadevajo za utrditev položaja in vloge, ki pritiče deželi Furlaniji-Juljski krajini v evropskem merilu.

Predstavniki osrednje manjšinske organizacije so se dotaknili seveda tudi vprašanja globalne zaščite. Poudarili so, kako važno je, da je rimska vlada sprejela ustrezne obveznosti, obenem pa so izrazili zaskrbljenost v zvezi z besedilom vladnega zakonskega osnutka o Slovincih, ki naj bi ga minister Maccanico, kot je bilo rečeno, predložil še pred veliko nočjo.

Senator Micolini je naglasil, da sam ne more odgovoriti na vprašanja glede zakonitve pravic slovenske manjšine, da pa bo vso zadevo pozorno spremljal. Iznesenih je bilo tudi več konkretnih predlogov o tem, kaj bi veljalo ukretni v prihodnjih mesecih in prizadevanjih za doseg zakonske zaščite slovenske skupnosti v Italiji. Micolini je izrazil pripravljenost na druga takšna srečanja, da bi se lahko neposredno seznanil z nekaterimi pobudami, ki so nastale v zadnjih letih na različnih področjih v Nadiških dolinah.

V svetu lani potovalo v tujino 390 milijonov potnikov

BERLIN — Turizem v svetu nezadržno napreduje. Lani je v svetu v tujino potovalo 390 milijonov potnikov, ki so porabili 195 milijard dolarjev. Turistična industrija predstavlja že četrto vse svetovne menjave storitev. Za jugoslovanski turizem pa tudi letos niso napovedi prav nič vzpodbudne. Če bi ostalo pri tem, kakor kaže trenutno, bi šlo prav gotovo za eno najbolj črnih letin v jugoslovanskem turizmu.

O tem, kako so razporejeni Nemci, ki prinesejo evropskemu turizmu največ zasluga, natančno govorijo podatki raziskav Inštituta za turizem iz Starnberga. Lani je potovalo (za dva ali več dni) kar 49,3 milijona Nemcev (praktično vsi, ki so starejši od štirinajst let); ti so ustvarili skoraj 84 milijonov potovanj. Kar dve tretjini potovanj je bilo v tujino. Zanje je bila najbolj zanimiva Italija, sledijo Španija, Avstrija, Francija, Jugoslavija, Grčija in Švica. Z avtomobili je potovalo 58,9 odstotka Nemcev, z letali 20 odstotkov, z avtobusi pa le 10 odstotkov. Večina zahodnih Nemcev - 70,3 odstotka meni, da bo njihov ekonomski položaj enak lanskemu, 14,1 odstotka meni, da se bo celo nekoliko izboljšal, 8,8 odstotka pa, da se bo poslabšal. Kar 60 odstotkov Nemcev je že prepričanih, da bo tudi letos odšlo na počitnice, 15 odstotkov jih še okleva, komaj 14,3 odstotka pa je že dokončno rezerviralo dopust.

Toda če lahko verjamemo velikim turističnim agencijam v Zvezni republiki Nemčiji, bo Jugoslavijo letos obiskalo vsaj 10 odstotkov manj nemških turistov (v severnem delu države ne bo velikih sprememb, pač pa bodo južni turistični kraji na pol prazni). Razlogi so znani - vsem dosedanjim slabostim so se letos pridružili še politični nemiri, ki na Nemce in bivalce drugih držav v Evropi bolj vplivajo, kot bi to radi priznali jugoslovanski turistični predstavniki. Če bi ta trenutke prenehali z vsemi političnimi razprtijami in nemiri, bi morda eventualni turisti do poletja lahko na vse to pozabili. Tanki, ki so jih iz Prištine večkrat prikazovali po televiziji vseh evropskih držav, so imeli prav gotovo veliko večji kontrapropagandni učinek kot vsi milijoni dolarjev, ki so jih letos v Jugoslaviji dodatno namenili za propagando. Škoda, ki jo povzroča politični pretresi v Jugoslaviji, je nemogoče natančno izračunati, zagotovo pa gre v milijone dolarjev. Ta škoda se bo najbolj očitno poznala v turizmu.

Drugi posredni negativni učinek je ta, da se na ta način le še dodatno zmanjšuje zanimanje za tuja vlaganja v Jugoslavijo, čeprav smo lahko prav na berlinski turistični borzi slišali uradna jugoslovanska stališča, da naj bi najkasneje čez dva meseca ne bilo več nikakršnih formal-

nih ovir za tuje sovlagatelje. V tem času naj bi namreč sprejeli še zadnje predpise, ki tako ali drugače urejajo tuja vlaganja. Istrski turizem je na primer pripravil že dolg seznam izredno zanimivih projektov, ki bi lastnike tujega kapitala morali zanimati. Vendar pri tem lepi projekti in ustrezni predpisi niso odločilni, pomembnejša je politična ustaljenost in mera zaupanja, ki jo uživa Jugoslavija v poslovnih krogih.

Brez tujega kapitala pa ni onemogočen samo nadaljnji razvoj turizma, na ta način bo Jugoslavija tudi vse bolj odrezana od evropskih poslovnih tokov, trženja, propagande, vsega, kar pravzaprav v največji meri vpliva na uspešnost gospodarjenja.

In še nekaj - jugoslovansko gospodarstvo, celo sam turizem, se premalo zaveda pomena okolja. Če bi zdaj res hoteli razvijati turizem za leto 2000, bi morali na novo ovrednotiti pomen sorazmerno ohranjenega okolja... S svojim drugače ohranjenem okolju pa se bo Jugoslavija natančneje predstavila šele na prihodnji berlinski turistični borzi.

Tudi Španci napovedujejo za letos 10 odstotkov manjši obisk. Toda to jih ne bo bistveno prizadelo, saj so lani za prav toliko povečali obisk, spoznali pa so, da je bil tak obisk celo pretiran, saj lahko vpliva preveč gostov negativno na kakovost turistične ponudbe.

Grki pričakujejo 3,5 odstotka več gostov, k njim naj bi prišlo 8,5 milijona tujcev, zaslužili pa naj bi skoraj 4 milijarde dolarjev (lani 3,85 milijarde dolarjev). Najbolj prodorni so verjetno Italijani, ki so na svoji tiskovni konferenci na berlinski turistični borzi trdili, da je v Italiji 40 odstotkov vseh svetovnih kulturnih spomenikov, ki jih varuje Unesco. V Italiji ne zaračunavajo več letos od prvega januarja turistične takse, hkrati obljubljajo, da ne bodo povišali hotelskih cen za več kot 5 odstotkov v lireh. Še zmeraj ponujajo gostom popuste na avtocestah, pri bencinu (gre za posebne turistične pakete, ki prinašajo gostu v severni Italiji 19 odstotkov, v srednji Italiji 22 odstotkov in v južni Italiji 25 odstotkov popusta). Lani so s turizmom zaslužili skoraj 13 milijard dolarjev deviznega priliva, dodati pa bi morali še domači turizem, ki prinese Italiji veliko več kot tujski. V Italiji pa so že zdaj začeli s propagandnimi akcijami za svetovno prvenstvo v nogometu leta 1990. Zaradi tega prvenstva bo italijanska vlada namenila 2,5 milijarde dolarjev za dograditev in izboljšave infrastrukture.

Skratka - turizem postaja vse bolj donosna panoga, vendar vsi nimajo enake sreče, da bi s to dejavnostjo lahko kovali bogastvo.

BORIS ŠULIGOJ

V kratkem bo nared obvoz pod Padričami

Nove zahteve naravovarstvenikov ob napredovanju avtocestnih del

V prihodnjih dneh - po vsej verjetnosti v ponedeljek - bodo promet po Trbiški cesti v bližini Padrič preusmerili na nov krajši obvoz. Speljan je vzdolž Parka Globojner in Centra za raziskave na kraju, ki mu domačini pravijo Drašca. Promet bo tod odslej začasno za kakih 200 metrov tekkel po polovici cestišča bodoče avtoceste, katere gradnja medtem sredi raznih težav in zamud vendarle napreduje.

Kot znano, je zdaj praktično dograjen edinole avtocestni odsek Nabrežina-Proseka do Opčin, 3. odsek, ki gre od Opčin oziroma Banov do Fernetičev, in 3. odsek, ki gre od Banov do Padrič, kjer bodo v kratkem odprli uvodoma omenjeni obvoz. Preusmeritev prometa je na tej točki potrebna, ker namestavajo čim prej začetni za gradnjo tako imenovane avtocestne detelje, se pravi avtocestnih vstopov in izstopov, ki bodo deloma speljani prav po trasi stare Trbiške ceste.

Na gradbišču so nam povedali, da je 3. odsek zdaj skoraj za polovico dograjen. Računajo, da bodo to poletje promet med Padričami in Trebčami preusmerili po dokončani polovici, tako da bi lahko začeli z deli na drugi polovici. Če ne bo večjih zastojev, bo 3. odsek kraške avtoceste dograjen čez približno poldrugo leto. V približno istem času naj bi dokončali tudi 2. in 3. odsek, tako da bi po dokaj realističnih napovedih lahko računali, da bo čez dve leti avtocesta speljana do Drašče pod Padričami. Kdaj bo urejena avtocestna povezava med Padričami in Trstom, pa je težko reči, saj za ta del še ni niti dokočnih načrtov. Na tem območju je teren zelo strm in ni lahko najti rešitev, ki bi bila tehnično in ekonomsko izvedljiva ter bi hkrati v največji možni meri upoštevala varnost ljudi, pa tudi narave.

O tem vprašanju je v zadnjih časih večkrat zavzela stališče tržaška sekcija Svetovnega sklada za naravo (WWF). Ta naravovarstvena organizacija pa je prav v teh dneh naslovila na cestno podjetje ANAS ter na deložno in vse pristojne krajevne uprave daljši dopis, v katerem se zavzema za čim večje spoštovanje naravnih in krajinskih dobrin pri ureditvi tistih avtocestnih odsekov, ki so zdaj v gradnji. Pri tem posebej opozarja, da je območje med Prosekom, Opčinami in Fernetiči krajinsko zaščiteno po zakonih 1487 iz leta 1939 in 431 iz leta 1985 (drugi je znan tudi kot zakon Galasso po imenu svojega predlagatelja).

Kaj konkretno zahtevajo naravovarstveniki? Najprej predlagajo, naj bi čim bolj podaljšali umetna avtocestna predora pod Trebčami ter med Opčinami in Fernetiči. To bi po eni strani skrillo brazgotino v krajini, po drugi strani pa bi omogočilo favni prehod z ene na drugo stran avtoceste.

Tržaška sekcija WWF poleg tega zahteva, naj bi čim bolj omejili uporabo cementa pri utrjevanju sten. Bolje bi bilo, ko bi stene vzdolž avtocestne trase bile manj strme, saj bi to med drugim bilo na dolgi rok tudi varnejše in bi zahtevalo manj vzdrževalnih del.

Po mnenju naravovarstvenikov bi bilo nadalje potrebno odstraniti cestišča zapuščenih cest (npr. razne zapu-

čene odseke Trbiške ceste), poleg tega pa tudi učinkovitejšo poskrbeti, da bi ljudje ne odlagali odpadkov na avtocestne trase v gradnji. To se zdaj posebno pogosto dogaja med Opčinami in Fernetiči, kjer so se nagrmadili kupi starih pnevmatik in drugih smeti.

Tržaška sekcija WWF naposled opozarja na potrebo, da bi odstranili gr-

madi izkopnega materiala, veliki približno po 200 tisoč kubikov vsaka, ki sta nastali med gradnjo avtoceste pri Proseku in pri Trebčah. Ta material bi po menju naravovarstvenikov lahko prodali, izkupiček pa uporabili za zaščito narave. (mb)

Na sliki (foto Magajna) bodoči obvoz pri Drašci pod Padričami.

Tržaško pristanišče za enotnost

Mednarodna konkurenca narekuje sporazumevanje

Včeraj je delo v tržaškem pristanišču redno potekalo, kljub temu da se rimska pogajanja med ministrom Prandinijem in sindikalnimi organizacijami še niso končala. Medtem pa so se na pobudo Avtonomne pristaniške ustanove sestali predstavniki strank, ki so zastopane v njenem upravnem svetu (KD, PSI in KPI) in uporabnikov pristanišča in razpravljali o položaju, v katerem se nahaja krajevno pristanišče glede na vsedrjavni spor okrog reorganizacije pristaniških dejavnosti.

Člani upravnega sveta pristaniške ustanove in predstavniki uporabnikov so si bili edini, da je enotnost bistveni pogoj za razvoj pristanišča, saj bo le na podlagi sporazuma, ki so ga pristaniška ustanova, sindikati in Enotna družba pristaniških delavcev podpisali 20. januarja letos, možno ohraniti vlogo Trsta v mednarodnem merilu.

Reorganizacija tržaškega pristanišča je treba izvesti v skladu s celokupnimi pristaniškimi dejavnostmi in upoštevati, da mora naše mesto računati z ostro konkurenco tujih pristanišč. To je tudi v interesu vseh delavcev, ne glede na izid vsedrjavne pogodbe.

Prav reorganizacija pristanišč oziroma dekreti ministra za trgovsko mornarico Prandinija bodo tudi osrednja tema prve skupščine pristaniškega sektorja sindikata FIT-CISL, ki bo v soboto ob 9.30 na tržaški Pomorski postaji.

Vrnitev s poti prekomorcev

Zaključil se je izlet z ladjo Slavijo ob jadranskih obalah Italije in Jugoslavije. S prijetnimi občutki in v veselje razpoloženju so se pevci Tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomažič in sopotniki srečno vrnili domov. O uspelem turističnem in političnem izletu bomo podrobneje poročali v našem tisku in po radiu.

Pevci in orkestraši pa drevi vsi v Bazovico na vajo!

Odbor

S pozivom k odgovornejšim stališčem

Devinsko-nabrežinska SSK zavrača obtožbe KPI in PSI

Tajništvo devinsko-nabrežinske sekcije Slovenske skupnosti je objavilo tiskovno sporočilo, v katerem izraža svoje stališče do skupnega dokumenta tajnikov tamkajšnjih sekcij KPI Depangherja in PSI Burgerja, o katerem smo pred dnevi poročali tudi v našem dnevniku.

Napadi na koalicio, ki vodi devinsko-nabrežinsko občino - beremo v tiskovni noti - so ob osebnih napadih na župana Brezigarja postali eden glavnih, če že ne edini cilj teh dveh strank v občini, ki sta se v ta namen celo združili, in to kljub dejstvu, da sicer zastopata zelo različna stališča. Neresnični so očitki o zanemarjanju javnih del in o zamudah pri njihovem izvajanju, saj lahko občani vsak dan preverijo - zatrjuje devinsko-nabrežinska sekcija SSK - da so v teku pomembna javna dela (npr. javna razsvetljava, greznice, metanizacija itd.), in to kljub očitnim umetnim političnim oviram, ki jih postavljajo predvsem socialisti.

Obtožbe o pomanjkanju pozornosti in spoštovanja demokratičnega soočanja so povsem neosnovane - nadaljuje tiskovno sporočilo - saj se sedanji odbor pred vsakim važnim korakom dosledno posvetuje s čim širšo bazo ob-

čanov (npr. o ureditvi nabrežinskega trga, o Sosljanskem zalivu itd.), poleg tega, da redno delujejo tudi svetovalske komisije, na katerih pa so prav kritiki Slovenske skupnosti najmanj prisotni.

Slovenska skupnost se zaveda težav, s katerimi se sooča občinski odbor, ki ne razpolaga z večino v občinskem svetu - nadaljuje tiskovna nota devinsko-nabrežinske sekcije - krivdo za to pa je treba iskati pri PSI, ki je zgolj iz predvolilnih razlogov izstopila iz takratne večine, prepričana, da bo na deželni volitvah prejela primerno nagrado. Vse pa kaže, da so slovenski in italijanski volilci pravilno presodili ta maneuver in tako smo bili na eni strani priče porasti števila glasov strank, ki so v odboru, po drugi strani pa osipu glasov PSI.

Tajništvo devinsko-nabrežinske sekcije SSK zaključuje svoje tiskovno sporočilo s pozivom demokratičnim strankam, ki ne sodelujejo v odboru, naj zavzemajo odgovornejša - tudi če kritična - stališča v korist vsega prebivalstva in sožitja. Ni še minilo toliko let - dodaja - da bi pozabili, kako je lahko manjšinska koalicio KPI in PSI skozi dva mandata upravljala občino tudi s pomočjo odgovornega zadržanja Slovenske skupnosti.

pismo uredništvu

Dve globi za napačno parkiranje

Spoštovano uredništvo!

Problem, o katerem bi želela napisati nekaj besed, ni takšen, da bi zadeval le nekatere. Gre namreč za vse avtomobiliste, in teh nas je v Trstu iz dneva v dan vse več in več.

Vsi smo prav gotovo že kdaj plačali globo zaradi nepravilnega parkiranja. In kako tudi ne bi. Kje pa je v Trstu še prostor, kjer bi lahko posameznik ustavil avto, ne da bi napravil prekrška? In kaj se je v zakonodaji spremenilo, potem ko se je število avtomobilov v našem mestu tako povečalo, da skuša lastnik parkirati povsod, kjerkoli še more, torej tudi tam, kjer meni, da lahko še najmanj prizadene oziroma ovira promet? Nič se ni spremenilo in se verjetno tudi ne bo - iz objektivnih, pa tudi subjektivnih razlogov.

Naj preidem k svojemu primeru. Parkirala sem svoj avtomobil v Ul. Conti, na tistem delu, ki je dovolj širok, da ne ovira ostalega prometa, in tudi tako, da ni oviral niti pešcev. Vsak dan parkirajo na istem mestu številni avtomobili.

Pa so mestni redarji napravili že tradicionalni občasni obhod in me z zelenim listkom obvestili, da moram plačati globo. Šla sem v Miramarski drevored in tam globo tudi plačala.

Čez nekaj dni pa sem prejela obvestilo urada mestnih redarjev, da moram plačati globo, seveda zvišano.

Mislila sem, da gre za pomoto, da niso zabeležili, da sem globo že plačala. Tudi v uradih v Miramarskem drevoredu so bili najprej mojega mnenja. Potem smo pa ugotovili, da gre za dve globi: eno mi je zapisal en mestni redar, kmalu nato pa mi je prisolil drugo še drugi redar, ki pa mi ni pustil zelenega listka, in torej za to globo nisem niti vedela.

Pa zakaj moram plačati še višjo globo za prekršek, za katerega nisem vedela, niti bila obveščena, sem vprašala odgovorne. In tu sem dobila pojasnilo, ki bo nedvomno za marsikoga pravo odkritje.

Mestni redarji vam namreč lahko naložijo globo, ne da bi vas na to opozorili z zelenim listkom. To je pravzaprav nekakšna usluga, so mi dejali, ki jo redarji napravijo nam »grešnikom«, ko nas z zelenim listkom opozorijo na prekršek in nam s tem zmanjšajo tudi višino globe. Po zakonih pa ni potrebno obvestilo o prekršku in torej niti o potrebi plačanja globe ne.

Priznati moram, da mi je bilo neprijetno in neugodno ob ugotovitvi, da sem dolžna spoštovati zakone, ki jih tako slabo poznam. Še bolj negativni pa so bili moji občutki ob spoznanju, da smo kot avtomobilisti dolžni spoštovati predpise, prepovedi in zapovedi, da pa odgovorne oblasti niso do sedaj storile ničesar ali pa zelo malo, da bi nas odvadile grešiti. Kam lahko v našem mestu še postavimo avtomobile? Kje lahko še parkiramo? Kje so že tolikokrat objeljena parkirišča, kako deluje služba avtobusov, ki bi morala razbremeniti mestni promet in nuditi občanom možnost, da pustijo svoja vozila doma in da se poslužujejo avtobusov?

To sem se spraševala, ko sem odhajala iz poštnega urada, kjer sem za isti prekršek plačala kar dve globi, drugo še nekoliko povišano...

Sledi podpis

V okviru 8. Ricmanjskega tedna

Drevi domača godba jutri pa harmonikarji

Po torkovem odprtju razstave keramičnih izdelkov in starih lončenih predmetov, bo nočjo v Babni hiši v Ricmanjih koncert domače godbe na pihala, ki se tako vključuje v program letošnjega osmega Ricmanjskega tedna. Prireditelji se bo končala v nedeljo z nastopom harmonikarskega ansambla Miramar. Medtem pa bo v soboto zvečer na programu Veselica, na kateri bodo nastopili domača dramska skupina, mešani pevski zbor Slavec, ki ga vodi Aldo Kumar, in Veseli godci iz Boljuna.

»Pripravljamo prireditev, ki nas bo ponesla za več desetletij nazaj, v čase, ko so naši predniki po svoje praznovali veselico,« nam je povedal Walter Bet, član dramske skupine KD Slavec. Za to priložnost je dramska skupina v režiji Draga Gorupa izbrala veselo enodejanko z naslovom »Brati ne zna«. Gre za burko, ki jo bodo člani dramske skupine zaigrali v starem narečju. V njej bodo nastopili Walter Bet, Robert Blažič, Alenka Sancin, Neva Kuret in Aleksander Kuret. Sceno so pripravili člani društva, ostalih pripomočkov pa ne bo, ker bo pač vse potekalo tako kot »v dobrih starih časih«...

Poleg dramske skupine bodo na sobotni Veselici nastopili pevci mešanega zbora Slavec, recitatorji, govornik in Veseli godci, ki bodo ves program tudi povezovali.

Prireditvi bo sledil še ples z zabavo - tudi to tako, kot »v dobrih starih časih«... (N. L.)

Kako slepim izboljšati življenje

Predsednica pokrajinske podružnice Italijanske zveze slepih Ada Mari De Crignis se je srečala s tržaškim županom Richettijem, in mu posredovala več predlogov o tem, kaj bi lahko v Trstu naredili za slepe. Med njimi je na primer predlog za uvedbo posebnih bonov za taksije, ki naj bi se jih posluževali slepi delavci in študenti, predlog o ureditvi akustičnih signalov na prehodih za pešce in o prenovi oziroma posodobitvi zavoda za slepe Rittmeyer.

Z 11. občnega zbora Društva slovenskih upokojencev

Vse bolj pomembna skrb za starejše člane naše skupnosti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu je imelo v sredo svoj 11. redni občni zbor. Potekal je v Gregorčičevi dvorani, poleg članov pa so se ga udeležili tudi predstavniki raznih sorodnih društev, med njimi predstavništvo Društva upokojencev iz Ilirske Bistrice (s katerim je tržaško društvo že nekaj let pobrateno), Društva upokojencev iz Sežane, Patronata INAC, Združenja aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje, Zveze vojnih invalidov NOV, Zadrúžnega centra za socialno dejavnost in SKGZ; sorodno društvo iz Gorice ter Zveza upokojencev Slovenije sta poslala svoje pismene pozdrave.

Preden zapišemo nekaj besed o poteku občnega zbora, bi želeli povedati nekaj o pomenu dejavnosti omenjenega društva, ki je bila izražena v poročilih in tudi v razpravi. Gre namreč za društvo, ki je bilo ustanovljeno z namenom, da pomaga svojim članom pri reševanju prošanj za pokojnine, ta del dejavnosti pa je že pred časom prevzel Patronat Kmečke zveze INAC, tako da je društvo sedaj usmerilo svojo dejavnost na prirejanje predavanj, proslav, raznih prireditev, družabnih popoldnevov in sploh na področja dejavnosti, ki so lahko v pomoč, oporo, razvedrilo in v korist zdravja vseh članov. Iz vsega, kar so povedali in našli v svojih posegih predsednica Nadja Pahor, tajnica Vlasta Jankovič, blagajničarka Zdenka Šavli, odgovorni za izlete in druge prireditve Angel Turk, je bilo

razvidno in jasno poudarjeno, da gre za društvo, ki opravlja izredno pomembno delo v vsestransko korist svojih članov, da pa se s svojimi pobudami vključuje tudi v stvarnost, v kateri živi in v problematiko, ki nas zadeva kot člane slovenske manjšine.

V svojem poročilu se je Nadja Pahor dotaknila številnih problemov, od navezovanja in krepitve prijateljskih in bratskih vezi s sorodnimi društvi v zamejstvu in v matični domovini do konkretne pomoči starostnikom in njihove namestitve v razne domove, skrb za njihovo rekreacijo, za organiziranje prireditev s predavanji, ki so lahko koristna in zanimiva, pa seveda do problemov, ki zadevajo upokojence kot člane manjšine, pa tudi tiste, ki bi želeli premagovati številne težave gospodarskega in naravovarstvenega značaja, tukaj pri nas pa tudi probleme dobrega medsebojnega sožitja.

Tajniško poročilo je vsebovalo konkretne podatke o delovanju društva, ki je bilo uspešno tako pri navezovanju stikov in medsebojnih izmenjav z drugimi društvi kot pri vodenju društvene dejavnosti in pri uresničevanju ene od pobud, s katero se društvo z voščili oglašča članom, ki so dočakali pomembne življenjske obletnice.

Blagajniško poročilo Zdenke Šavli je pokazalo, da društvo deluje brez izgub, in to kljub temu da ne prejema nobene javne podpore in se torej vzdržuje le s članarino in s prispevki raznih dobrotnikov; prav tako vzpod-

budno je bilo poročilo Angela Turka. Pozdravi gostov so pozitivnost delovanja društva samo še potrdili. Tako so prinesli pozdrave z željo po nadaljnjem sodelovanju Darinka Zbogar in Jože Bubnič za Društvo upokojencev iz Ilirske Bistrice, Stanko Žiberna za sorodno društvo iz Sežane, Anica Udovič za Združenje aktivistov in Zvezo vojnih invalidov NOV, Boris Simoneta za Patronat INAC in Jože Koren za pokrajinski odbor SKGZ.

Po volitvah novega devetčlanskega upravnega odbora, nadzornega odbora

in članov razsodišča, je občni zbor sprejel še tri pomembne sklepe. Odločil se je, da nakaže iz društvenih sredstev 1 milijon lir za obnovo bolnice Franja, 1 milijon za dejavnost Zadrúžnega centra za socialno dejavnost in da poviša letno članarino na 5.000 lir.

Občni zbor je z enominutnim molkom počastil tudi spomin članov, ki so umrli od zadnjega zbora do danes. Občnemu zboru je predsedoval Evgen Dobrila. (N. L.)

Na sliki (foto Magajna) občni zbor Društva upokojencev v Trstu.

V proračunu in v triletnem razvojnem načrtu

»Tržaška Občina je prezrla probleme kraškega območja«

Proračunska razprava v tržaškem občinskem svetu se počasi bliža h koncu. Drevi bodo na sporedu še zadnji posegi predstavnikov strank, sredi prihodnjega tedna pa bo glasovanje, pri katerem pa ni pričakovati presenečenj, saj razpolaga odbor v tem trenutku z dovolj močno številčno večino. Tudi na sredini seji je imela v razpravi glavno besedo opozicija, ki očita Richettiju in njegovim kolegom v upravi, da so izdelali precej plitve in vsebinsko ter politično gledano šibke proračunske dokumente. Lista za Trst je s svojim tajnikom Staffierijem javno napovedala prehod v opozicijo. Melonarski voditelj je bil v prvem delu svojega posega zelo kritičen in napaden do občinskega odbora, češ da je premalo aktiven in da v bistvu ni kos zahtevnim nalogam, ki ga čakajo. Postopoma pa je nekdanji župan omilil svoje kritike in govoril o potrebi po nekem nejasnem »političnem in upravnem preverjanju«, pri katerem bi očitno želel sodelovati tudi on, somišljenik Gambassini pa mu je na nedeljski skupščini to preprečil.

O vprašanju decentralizacije in o vlogi rajonskih svetov, ki jim uprava ne priznava dovolj pristojnosti, je govorila komunistka Anamarija Kalc. Rajonski sveti dejansko životarijo, med rajonskimi svetovalci pa se širi

malodušje, saj lahko kljub prizadevanju in veliki angažiranosti le zelo malo vplivajo na konkretne izbire občinske uprave, ki je tudi v tem proračunu v bistvu prezrla njihovo delo. Isto velja tudi za občinske izpostave na teritoriju, ki jih Občina v vseh teh letih ni znala pravilno izkoristiti in ovrednotiti. Kalčeva je nato očitala petstrankarski koaliciji, da je v finančnem proračunu in v triletnem razvojnem načrtu popolnoma »pozabila« na kraško območje, tako, da imajo verjetno prav tisti, ki polemično podčrtujejo, da se za naše upravitelje tržaška občina konča pri openskem Obelisku.

»Številna odprta vprašanja kraškega teritorija ne bomo rešili s postavitvijo dveh ali treh dvojezičnih cestnih tabel ali zgolj z načrtovanjem dveh športnih centrov na Zahodnem in Vzhodnem Krasu, ampak z novo politiko do teritorija, za katero pa doslej pristojna uprava in politična telesa niso pokazala nobenega zanimanja.« Kraško območje je že plačalo zelo visok davek za razvoj mesta, oblasti pa se očitno tega ne zavedajo, kot zelo jasno dokazuje postopek za izgradnjo sinhrotrona, je še povedala svetovalka KPI, ki je polemičevala z tistimi, »ki hočejo kot protirednost za postavitev svetlobnega pospeševalnika pretihotapiti tudi uredi-

tev openskega strelišča, kar sodi med dolžnosti občinske uprave«.

Zeleni Bekar je predlagal oblikovanje »odbora mestne solidarnosti«, ki bi lahko edini rešil splošno hudo krizo, s katero se sooča naše mesto. Sedanja koalicija se po Bekarjevem mnenju ne zaveda resnosti položaja in se je doslej omejila samo na neke vrste »klavarno nogometno borzo za nakup tega ali onega melonarskega veljaka«. V razpravi sta se oglasila tudi neodvisni Panizon, ki je bil izvoljen na komunistični listi, in pokrajinski sekretar KPI Costa. Panizon je dejal, da je »načrtovana lokacija sinhrotrona pri Bazovici kulturno šibka rešitev, saj gre za vsiljeno in avtoritarno izbiro«. Costa pa je podčrtal, da je proračun odraz neodločanja Richettijeve uprave, ki da »misli na vse, le na razvoj mesta ne«.

Občinski proračun ni naletel na podporo zahodnokraškega rajonskega sveta, ki ga je zavrnil z glasovi komunistov, Slovenske skupnosti in MSI. Dokument so podprli le demokristjani in socialisti. Skupščina je z glasovi predstavnikov istih strank, katerim se je pridružil tudi socialist Fontanot, zavrnil tudi triletni načrt javnih del z utemeljitvijo, da ne posveča nobene pozornosti temu predelu Krasa, ki združuje vasi Prosek, Križ in Kontovel.

S. T.

V okviru protesta proti lokaciji sinhrotrona

Jutri akcija za čiščenje Krasa v okolici Bazovice

Koordinacijsko združenje kraških vasi prireja jutri akcijo za čiščenje Krasa. Akcija bo po eni strani izraz splošno občutene potrebe po varovanju naravnega okolja, po drugi strani pa tudi protest proti načrtovani gradnji sinhrotrona na ambientalno dragocenem območju blizu Bazovice. Jutrišnje čiščenje Krasa se bo torej uokvirilo v niz raznih protestnih akcij proti omenjeni lokaciji sinhrotrona, ki jih KZKV v teh dneh že izvaja ali pa pripravlja.

Kdor se namerava udeležiti jutrišnje akcije, je vabljen, naj pride ob 9. uri v Bazovico na zborna mesto, ki bo na začetku vasi (v smeri proti Trstu). Čiščenje se bo pričelo pri velikem ovinku ceste za Bazovico; od tod bodo udeleženci čistili obcestne gozdne in travnate površine proti mejnemu prehodu na Pesku. Zeleni »pasovi« ob cesti so namreč izjemno onesnaženi. Tu dejansko nihče nič ne čisti, avtomobilisti pa vztrajno mečejo v travo in med drevesa polivinilaste vrečke, škatle, steklenice, skratka vse, kar bi bilo za v smeti. Vsem, ki se danes peljejo iz Trsta na Pesek in v nasprotni smeri se ponuja nelep in nevzgojen razgled, nihče pa ni pomislil, da bi postavil ob cesti primerne smetnjake in potem kaznoval tiste, ki mečejo odpadke na tla.

Udeleženci pohoda pa se bodo podali tudi po stranskih poteh, saj je

tudi tod čiščenje prepotrebno. Po pohodu bodo organizatorji pripravili za vse kosilo, ki bo na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici. Po odmoru predvidevajo tudi sprehod po območju, kjer nameravajo zgraditi svetlobni pospeševalnik.

Medtem pa je KZKV že začelo izvajati razne akcije v znak protesta proti načrtovani lokaciji sinhrotrona in predvsem proti gluhosti, ki jo kažejo pristojne oblasti do potreb in zahtev neposredno prizadetega prebivalstva. Tako pripadniki KZKV že teden dni onemogočajo gradnjo dveh stavb Cen-

Nov napad na pravice slovenščine

Tržaška občinska uprava je ponovno zavrnila dopise v slovenščini. Gre za tri pripombe k podrobnostnim načrtom za urbanistično ureditev Centra za znanstvene in tehnološke raziskave, ki med drugim predvidevajo gradnjo sinhrotrona pri Bazovici. Pripominjevalci so svoje pripombe skušali najprej lastoročno izročiti 17. februarja letos pristojnemu občinskemu uradu, ker pa jih uradniki niso hoteli sprejeti, so jih potem poslali po pošti.

V teh dneh pa so se pripombe vrnile po pošti, in sicer s spretnim pismom, ki ga je v imenu župana podpisal odbornik za urbanistiko Eraldo Cecchini (PSI). Pismo se dobesedno glasi takole: »Vračamo priloženo dokumentacijo, ker Občina Trst lahko sprejema akte in dokumente, ki so napisani v italijanščini ali pa v tujem jeziku in so opremljeni z zapriseženim prevodom.«

Pismo je podobno tistemu, s katerim je svoj čas župan Staffieri zavrnil v slovenščini napisane ugovore k urbanistični ureditvi Centra za raziskave. Zaradi tega je Staffierija tožil predsednik SKGZ Klavdij Palčič. Zanimivo pa je, da je Dežela pred dobrim mesecem sprejela zavrnjene ugovore.

tra za raziskave pri Padričah. Gre za stavbi, ki jih zidajo tik ob zemljiščih, ki še vedno pripadajo domačinom kljub temu da so odgovorni pri Centru za raziskave že večkrat obljubili, da bodo zadevo uredili.

KZKV poleg tega vabi vse, ki jim je ohranitev bazoviške gmajne pri srcu, naj se v torek, 21. t. m., udeležijo seje vzhodnokraškega rajonskega sveta. Seja bo s pričetkom ob 19. uri v občinski izpostavi in Opčinah in na njej bo predvidoma tržaški občinski odbornik Cecchini predstavil konvencijo med tržaško občinsko upravo in Centrom za raziskave.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je 14. t. m. zapustila naša draga in preluba

Julija Golob
vd. Kenda

Žalujejo sestre Milica, Karla, Mira in Pina z družinami.

Trst, Selnica ob Dravi, 17. marca 1989

Nenadoma nas je zapustila naša draga

Libera Zacchigna
vd. Azzolin

Pogreb bo jutri, 18. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo hčere Anamarija, Franca in Adriana z družinami.

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Trst, 17. marca 1989.

17. 3. 1987

17. 3. 1989

Ivan Briščik

Zmeraj si v naših srcih

VSI TVOJI

Briščiki, 17. marca 1989

Alarmni zvonec v otroški bolnišnici Burlo Garofolo

Ali nas bo učinkovitost dela drago stala?

V zdravstvu je več kriterijev, po katerih se lahko izračuna učinkovitost bolnišničnih storitev. Eden izmed njih je število pacientov, ki se v enem letu zvrsti na isti postelji: v Italiji znaša ta indeks 25, v otroški bolnišnici Burlo Garofolo pa 77. Konkretno to pomeni, da ena operativna ekipa oskrbi v italijanskih bolnišnicah 25 pacientov, v Burlu pa trikrat toliko. Poglejmo še en pomenljiv kriterij, povprečen čas hospitalizacije: v italijanskih bolnišnicah znaša 11 dni, v katinarski 20, v Burlu pa le 2,5. Po teh indeksih, ki jih lahko primerjamo samo z nekaterimi vrhunskimi ameriški bolnišnicami, je torej tržaška otroška bolnišnica izredno učinkovita, kaže pa, da odgovorni organi tega dovolj ne upoštevajo pri dodeljevanju sredstev in osebja.

Da vlada med zdravniki in bolničarji otroške bolnišnice nezadovoljstvo, slabo počutje in zaskrbljenost, je z interpelacijo deželnemu odborniku za zdravstvo opozoril pred dnevi podpredsednik deželnega odbora Carbone. Kaj se pravzaprav dogaja v tej bolnišnici, ki je bila vedno ponos deželnega zdravstva, saj ima status deželnega znanstvenega inštituta?

»Ne morem zanikati, da delamo v neprijetnem ozračju. Govorim za pediatrične oddelke, vendar mislim, da se tudi drugi kolegi strinjajo,« nam je povedal primarij pediatrične klinike Franco Panizon. V prvi vrsti se primarij boji, da bi novi izvršilni načrt KZE znižal število osebja. To bi bilo mogoče, če bi odgovorni organi upoštevali samo kriterij zasedenosti ležišč, kar pa bi bilo za bolnišnico Burlo pravi absurd, saj se njena učinkovitost kaže prav s tem, da so ležišča v njej zasedena le 50-odstotno.

Da so uspeli znižati čas hospitalizacije, so v Burlu vložili ogromna truda in tudi osebnih žrtev, so nam povedali zdravniki. Sami pravijo, da je to bil sad resne, stalne in kapilarne kulturne investicije, ki je

popolnoma spremenila način dela in organizacije. Malokateri otrok leži v Burlu tudi eno samo uro več, kot je potrebno. Toda kako je mogoče, da znaša v katinarski bolnišnici povprečna doba hospitalizacije 20 dni (tudi za iste primere, denimo za kirurški poseg), v Burlu pa le dva dni in pol? Med bolniki, ki ležijo na raznih oddelkih je veliko takih, ki se lahko premikajo in jim ni treba ležati, pa čeprav so hudo bolni. Med odraslimi je takih 30-40 odstotkov, med otroki pa kar 70 odstotkov. Za te bolnike pomeni hospitalizacija dolgo čakanje na specialistični pregled, na izvid, na radiografijo, večkrat celo na odslovilno dokumentacijo. Da bolje razumemo, kaj se dogaja v Burlu, je treba vedeti, kako poteka tradicionalno zdravljenje. V 11 dneh hospitalizacije (kolikor znaša povprečno v Italiji, v katinarski pa kot rečeno traja 20 dni) je čas, posvečen bolniku za razne preglede in izvide, izredno razredčen. Marsikateri dan gre mimo celo tako, da bolnik nesmiselno leži na oddelku in je pač »v pričakovanju«. V Burlu pa je za te bolnike poskrbljeno kot na tekočem traku.

To pomeni, da otroka sprejmejo (vedno v materinem spremstvu) le za čas, ki je nujno potreben. V enem samem dopoldnevu opravijo vse potrebne izvide in preglede, nato se otrok vrne domov. Ko so rezultati izvidov, diagnoza in terapija znani, ga ponovno pokličejo. Isto velja tudi za kirurške posege: po ambulantnih izvidih otrok stopi v bolnico šele na predvečer ali celo istega dne, ko je predviden poseg. Zelo zgovorni so podatki, ki so jih v Burlu zbrali o zdravljenju bronhopolmonitisa: v italijanskih bolnišnicah zdravijo to bolezen povprečno 11,2 dneva, v deželi 7,7, v Burlu pa traja povprečna hospitalizacija samo 2,8 dneva.

Doseči take, optimalne rezultate ni lahko: potrebna je velika prožnost in kontaktih s starši (telefonski pogovor prihrani veliko čakanja), koordinacija oseb-

ja in storitev (laboratorijski tehniki opravljajo svoje delo na osnovi vneprej določenih sestankov), prav tako pa osebna požrtvovalnost in razpoložljivost vseh. Dejstvo, da so odprli vrata mamicam in očetom in da so ti lahko vedno ob otroku, lahko namreč spravlja v krizo osebe, ki na to ni pripravljeno. Tudi zato — so nam povedali zdravniki — ker težko rečeš materi, ki je na oddelku s svojim otrokom več dni in noči, da bo moral čakati na nek izvid tri dni...

Iz vsega tega izhaja ugotovitev, da v Burlu lahko opravljajo delo, ki povsem zadovoljuje otroke in starše, zraven pa je tudi ekonomsko učinkovito le tako, da imajo dovolj osebja. Pri tem pa profesor Panizon ugotavlja, da že sedaj manjka okrog 10 odstotkov zdravnikov in 20 odstotkov bolničarjev. Če bi jih še nadalje krčili, bi Burlo ne mogel več jamčiti dosedanjih kvaliteten storitev. Pa čeprav bi na osnovi svojih indeksov učinkovitosti (omenili smo jih prav na začetku članka) imel pravico do podvojenega števila osebja, ironično ugotavlja primarij prof. Panizon.

Zaskrbljenost zdravnikov-pediatrov pa povzroča tudi perspektivni razvoj medicinske fakultete v Vidmu, kjer kaže, da so politiki in upravitelji veliko bolj determinirani kot tržaški. V trenutku, ko bi Burlo izgubil svoje značilnosti (učinkovitost, odličen stik s starši, strokovnost in pripravljenost osebja) ne bi več imelo smisla, da bi bil še naprej »deželni znanstveni inštitut«. Če bodo zaradi prekomerne obremenitve zdravniki in bolničarji postali osorni in nerazpoložljivi, če bodo mamice morale še naprej prebedeti noči ob otroku na vegastih stolicah, se bodo starši, ki prihajajo iz dežele v Trst (in teh je okrog 50 odstotkov vseh), raje obrnili drugam. In tako bi Burlo (in z njim seveda Tržščani) izgubil zaklad, ki je bil iz vseh zornih kotov v splošno korist.

N. F.

Mirovniki in zeleni načrtujejo skupen nastop

Na včerajšnji tiskovni konferenci, ki so jo sklicali Massimo Babich (Zveza za okolje), Luciano Benini (Zelena lista), Paolo Ghersina (Radikalna stranka), Vincenzo Menon (DP), Dario Predonzan (WWF) in Lino Santoro, so predstavili okroglo mizo o vprašanju združevanja različnih gibanj, ki pa imajo vrsto skupnih interesov. Okrogla miza bo danes ob 19. uri v Domu pristaniških delavcev, udeležili pa se je bodo tudi poslanci Vesce (PR), Taminio (DP) in Cecchetto (Zeleni).

Gibanja in stranke, ki smo jih omenili, se med drugim sklicujejo na poziv, ki so ga v vsedržavnem merilu prvi podpisali Siascia, Fo in Bettini. Smisel poziva je v predlogu, naj bi se stranke in gibanja s sorodnimi cilji združila in skupaj nastopala. Skupni nastop naj bi se konkretiziral predvsem na evropskih volitvah, ki so pred vrati. Do takšnega skupnega nastopanja naj bi prišlo tudi v naši deželi in seveda v Trstu, današnja okrogla miza pa želi v tem smislu povabiti mirovnike, naravovarstvenike in druge k razpravi o skupnih temeljih skorajšnjega volilnega nastopa. Če nastopajo ločeno, nastete skupine in stranke (PR in DP) v našem mestu nimajo posebne težje, hkrati pa računajo na precejšnjo volilno bazo, ki bi lahko prišla do izraza le s skupnim nastopom.

Načrt omenjenih skupin pa ni le volilni, saj želijo z združenimi močmi sensibilizirati širšo javnost o številnih vprašanjih okolja, med katerimi so na

včerajšnji tiskovni konferenci omenili tudi gradnjo sinhrotrona pri Bazovici. V teku je tudi širše zasnovana akcija, ki vedno bolj združuje naravovarstvenike in mirovnike iz FJK, Slovenije in avstrijske Koroške. Skratka, omenjena gibanja želijo graditi »zeleno« in denuklearizirano skupnost Alpe-Jadran.

Na včerajšnji tiskovni konferenci je predstavnik Radikalne stranke Paolo Ghersina povedal, da se je pridružil gladovni stavki, ki jo je oklical deželni svetovalec južnotirolske Zelene alternativne liste Alexander Langer in ki ni uperjena proti nekemu, pač pa je gladovna stavka »za dialog«.

Mednarodni posvet o bilirubinu

V Trstu se bodo od 6. do 8. aprila sestali največji strokovnjaki za bilirubin, to je rdečastorumeni pigment, ki se nahaja v žolču in ki povzroča, da pri nekaterih boleznih koža porumeni. Mednarodni shod prireja znanstveni odbor, ki mu predseduje Claudio Tibrilli, profesor medicinske patologije na Univerzi v Trstu.

Znanstveniki iz številnih držav bodo proučili bilirubin z vidika kemije in fiziologije. Prof. Tribelli je v predstavitvi srečanja med drugim dejal, da bilirubin lahko pronica v jetra, nova odkritja na tem področju pa omogočajo zdravljenje novorojenčkov.

Neslana šala z bombo včeraj tudi na OŠ Trubar v Bazovici

Neznani zlikovci so se včeraj spet neslano pošalili, tokrat na račun osnovne šole v Bazovici. V tajništvu šole Primož Trubar so včeraj okrog poldne prejeli anonimni telefonski klic: na drugi strani žice se je oglasil »duhovitež«, ki je napovedal, da so v šoli nastavili bombo.

Pouka je bilo seveda takoj konec. Učenci slovenske osnovne šole Trubar in italijanske šole Sillani (oboji imajo učilnice v istem poslopju) so skupaj z učitelji odšli v bližnji vrtec. Karabinjerji so v kaki uri pregledali vse prostore, a niso našli ničesar. Nato so pregledali še vrtec, učiteljem in učencem pa so svetovali, naj čimprej odidejo domov.

Včerajšnji neprijetni dogodek je že drugi po vrsti v samih dveh dneh. Predvčerajšnjim se je nekaj podobnega zgodilo na slovenskih šolah pri Sv. Ivanu. Možno je, da gre za šalo koga, ki nima česa drugega početi. Bolj verjetno pa tovrstne »šale« (na koži otrok) sodijo v strategijo umetnega ustvarjanja napetosti zaradi napovedanega vladnega osnutka zaščitnega zakona za našo manjšino in specifično pred jutrišnjim množičnim prihodom misovskih parlamentarcev v naše mesto.

Tržščana v zaporu v Padovi zaradi razpečevanja heroina

Med petnajstimi razpečevalci heroina, ki so se ujeli v past policijskih agentov iz Padove, sta tudi Antonella Mazzer in Giuseppe Battaglia iz Trsta, oba stara 22 let. Policisti so pri osumljencih zaplenili tudi 200 gramov čistega heroina. Preiskovalci iz Padove so stopili na sled krivcem po zapletenih večmesečnih preiskavah. Razpečevalska mreža je bila razpeta od Trsta do Benetk, Padove in Trevisa.

Vse kaže, da sta aretirana Tržščana sicer manj pomembna člena verige. Organom javne varnosti iz našega mesta sploh nista znana. Drugi obtoženci pa so iz raznih mest Italije, predvsem iz Padove. Večina je stara od 20 do 30 let. Med njimi pa sta tudi zakonca iz Neaplja, ki sta preteklo poletje izgubila sina. Fant je umrl pri 21 letih zaradi overdoze heroina.

Preiskave se vsekakor niso zaključile. Policisti so aretirali le razpečevalce, ni jim pa še uspelo, da bi nataknili lisice tudi njihovim dobaviteljem. Zelo možno je, da so mamila prišla v Italijo prav preko italijansko-jugoslovanske meje.

Vsak dan Prva izdaja z dnevnikom za goste

Vsako jutro od ponedeljka do petka je na sporedu druge televizijske mreže oddaja o aktualnostih z zgovornim naslovom Prva izdaja. V tem okviru je tudi TV dnevnik za goste iz tujine, ki ga bere prikupna Maria Grazia Capulli (na sliki).

Novost Davida Zarda bodo plastične izkaznice namesto vstopnic
Bliža se obetavna rock sezona

Ljubiteljem rock glasbe se obeta razgibana spomlad. Že aprila in maja bo Italijo obiskalo kar lepo število rock zvezdnikov, koledar nastopov pa je precej bogat do konca julija. Že pred časom so bili napovedani Stevie Wonder, Elton John in skupina Bee Gees, prav pred nekaj dnevi pa so seznani dopolnili še UB 40, Bob Dylan, Santana, Neil Young in Joan Baez. David Zard, v Italiji najbolj znan organizator velikih rock koncertov, je na tiskovni konferenci sporočil datume koncertov in novost v zvezi z vstopnicami.

Tako je recimo, iz »tehničnih razlogov« premaknjen koncert Stevieja Wonderja. Njegov koncert je bil napoveda za april, ker pa je pri snemanju, s katerim se pravkar ukvarja, nekaj zamude, bo prišel v Evropo in Italijo šele junija (verjetno od 12. do 28.). Nastopal bo v Rimu, Milanu in Veroni, točni datumi pa bodo znani do konca marca. Bee Gees bodo nastopali konec maja (24. v milanskem Palatrussardi, 25. v turinskem Palasport in 27. v rimskem PalaEUR). Nekoliko razširjena bo turneja Eltona Johna, ki kraljuje na top lestvicah z zadnjim LP Reg Strikes Brok. Njegov prvi nastop bo v Veroni (26. aprila), sledila bosta še Milan (27. aprila) in Rim (28. aprila). Za rimski koncert so v predprodaji že oddali 8.000 vstopnic. Nastopi skupine Bee Gees so predvideni od 24. do 27. maja v Milanu, Turinu in Rimu. Angleški ansambel UB 40 bo v Italiji od 28. aprila do 4. maja (28. 4. v Milanu, 29. 4. v Firencah, 1. 5. v novem Palasportu v Modeni, 2. 5. v rimskem gledališču Tenda a strisce, 4. 5. v Turinu).

Bob Dylan bo nastopal v Italiji z novo skupino ob koncu junija. David Zard se trenutno pogaja, da bi Dylanu organiziral koncerte tudi na Siciliji in v mestih, ki se jih lanska turneja ni dotaknila. Carlos Santana in njegova skupina praznujeta letos 25 let delovanja. Po italijanskih mestih bo gostoval predvidoma v prvi polovici julija. V isti dobi so napovedani tudi nastopi

Neila Younga (od 4. do 6. julija), mesta pa še niso določena. Isto velja za Joan Baez, zvezdo oporečnikov 68. leta, ki se bo v Italiji pojavila med koncem junija in začetkom julija.

Organizacijska novost rock koncertov so tudi plastične izkaznice z magnetnim trakom, ki bodo nadomestile dosedanje vstopnice in tako onemogočile poneverbe. Izkaznice bodo seveda oštevilčene, ožigosala jih bo SIAE, imele pa bodo tudi poseben kodeks, tako da bodo na las podobne kreditnim karticam. Novost bo stala organizatorja skoraj milijardno lir, saj bodo pri vstopih potrebni tudi posebni elektronski aparati, ki bodo lahko »brali«

vstopnice in usmerjali gledalce v posamezne sektorje športnih palač ali dvoran. Nekaj poskusov je Zard opravil že lani ob koncertih Michaela Jacksona in skupine Pink Floyd, podobne tehnike pa se je poslužil tudi ob gledaliških in glasbenih festivalih. Lanski uspehi so ga očitno spodbudili, sicer so dandanes pri navalu tisočih gledalcev tehnični pripomočki tudi neobhodno potrebni.

Magnetske izkaznice-vstopnice bo David Zard preizkusil ob prvem koncertu Eltona Johna v Veroni. Koncerta Eltona Johna in Stevieja Wonderja v Veroni sta tudi nam najbližja in vsaj teoretično najbolj dosegljiva.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.15 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nan.: Mia sorella Sam
10.00 Variete: Ci vediamo alle dieci, vmes dnevnik
11.00 Nadaljevanka: Passioni
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Via Teulada 66
13.00 Dnevnik
14.30 Glasbena oddaja: Disco-ring
15.00 Dok.: Leteči zmaj
16.00 Rubrika: nato mladinska oddaja Big!
17.55 Danes v parlamentu
18.05 Kviz: Domani sposi
19.30 Rubrika: Knjiga, naša prijateljica
19.40 Almanah in dnevnik
20.30 Film: Il viaggio di Natty Gann (pust., ZDA 1985, r. Jeremy Kagan, i. Meredith Salenger)
22.10 Aktualno: Linea diretta
22.40 Dnevnik
22.50 Opera: Guglielmo Tell (G. Rossini, dir. Riccardo Muti)
23.35 Aktualno: Per fare mezzanotte
24.00 Dnevnik - zadnje vesti
0.15 Dokumentarec: Otroci in pravice v Evropi
0.45 SP v umetnostnem drsnju (iz Pariza)

RAI 2
7.00 Aktualno: Prva izdaja
8.30 Rubrika o zdravju
9.00 Film: I 39 scalini (krim., VB 1959, r. Ralph Thomas, i. Kenneth More, Taina Elg)
10.40 Risanke: Donkey Kong
10.55 Medicinska rubrika: Trentatrè
11.05 Tečaj nemščine
11.35 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, nato Mezzogiorno è...
13.00 Dnevnik, Diogenes in vreme
14.00 Nadaljevanka: Quando si ama
14.45 Dnevnik - gospodarstvo
15.00 Kviz: Argento e oro
16.55 Iz parlamenta
17.05 Nanizanka: Uno psicologo per tutti
17.30 Rubrika o zdravju
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.45 Nanizanka: Hunter
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, sport
20.30 Kviz: Conto su di te
22.10 Dnevnik - nocoj
22.20 Dnevnik - posebnosti
23.20 Dnevnik - zadnje vesti
23.45 Film: Saturn 3 (dram., VB 1980, r. Stanley Donen, i. Kirk Douglas)

RAI 3
11.00 Nadaljevanka: Destinì
11.45 Aktualnosti: Destinì per voi
12.00 Izobraževalna oddaja: Vabilo v gledališče - La maestra (Dario Niccodemi, r. M. Cajano, i. Isabella Goldman, Stefano Satta Flores)
14.00 Deželne vesti
14.30 Izobraževalna oddaja: Aladinova svetilka
15.30 SP v umetnostnem drsnju (iz Pariza)
16.40 Aktualnosti: Spaziolibero
17.00 Nadaljevanka: Destinì
17.45 Aktualnosti: Destinì per voi
18.00 Dokumentarec: Geo
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti
20.00 Aktualnosti: Io confesso
20.30 Aktualno: Posto pubblico nel verde, vmes (ob 22.00) večerni dnevnik
23.00 Variete: Zaključni večer 4. natečaja Nati per la danza, vmes dnevnik
0.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti

RTV Ljubljana 1
10.00 Video strani
10.10 Mozaik. Tednik, 11.00 Slovenci v zamejstvu - O združništvu na Tržaškem, 11.30 nad. Študentska balada
12.45 Video strani
16.20 Video strani
16.30 Dnevnik
16.45 Mozaik. Tednik (pon.)
17.35 Slovenci v zamejstvu: O združništvu na Tržaškem
18.15 Video strani
18.20 Spored za otroke in mlade: Zverinice iz Rezije (Milko Matičetov, 1. del)
18.35 Nad.: Safari (4. del)
19.05 Risanke
19.12 TV Okno, Naše akcije
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Dokumentarec: Podvodna odkritja - Zakladi so težave (1. del)
21.00 Nanizanka: Detektiva iz Miami (11. del)
21.50 Dnevnik
22.00 Film: Mož, ki je hotel biti kralj (pust., ZDA 1975, r. John Huston, i. Sean Connery, Michael Caine)
0.05 Video strani

TV Koper
13.30 TVD Novice
14.00 SP v umetnostnem drsnju - ženske (prenos iz Pariza-Bercy)
16.00 TVD Novice
16.10 Umet. drsanje - ženske
18.00 Nanizanka
18.50 TVD Novice
19.00 Odprta meja
Danes v Odprti meji:
TRST — Komentar o zakonu proti spolnemu nasilju
TRST — Wagnerjev Parsifal navdušil občinstvo
SOVODNJE — Potujoči akvarij
VIDEM — Projekt Arhimed
19.30 TVD Stičiče
20.00 Umet. drsanje - ples
23.00 TVD Novice
23.15 Rubrika: Sottocanestro
24.00 Nočni boks

RTV Ljubljana 2
19.00 Videomeh (pon.)
19.30 Dnevnik
20.05 Koncert Slovaškega komornega orkestra, dir. Bohdan Warchal
22.00 Skupščinska kronika
22.25 En avtor, en film: Play off (I. Pediček)

CANALE 5
8.30 Nanizanki: Una famiglia americana, 9.30 General Hospital
10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.35 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie
15.00 Aktualno: Agenzia matrimoniale
15.30 Nanizanki: La casa nella prateria - Le signore si ribellano, 16.30 Webster - Il cacciatore di streghe
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 C'est la vie, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto!, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito
20.25 Aktualno: Radio Londra
20.30 Variete: Il Principe Azzurro (vodi Raffaella Carrà)
22.35 Aktualnosti: Forum
23.20 Variete: Maurizio Costanzo show
0.50 Rubrika: Première
1.00 Nanizanke: Baretta - Un problema di donne, 1.55 Mannix - Uomo in trappola, 2.50 Masquerade - Intrigo ai Caraibi

RETE 4
7.45 Nanizanki: Lou Grant, 8.30 Switch
9.30 Film: I trafficanti della notte (dram., ZDA 1950, r. Jules Dassin, i. Richard Widmark, Gene Tiemej)
11.30 Nanizanki: Petrocelli, 12.30 Agente Pepper
13.30 Nadaljevanka: Sentieri, 14.30 La valle dei pini, 15.20 Così gira il mondo, 16.15 Aspettando il domani, 17.00 Febbre d'amore
18.00 Nanizanka: New York, New York, 19.00 Sulle strade della California - Squadra d'assalto
20.00 Aktualno: Dentro la notizia
20.30 Film: Operazione Normandia (vojni, ZDA 1956, r. Henry Kostel, i. Robert Taylor, Dana Winter)
22.30 Nanizanka: Spenser - Una giornata da incubo
23.30 Film: I giorni impuri dello straniero (dram., ZDA 1976, r. John Lewis Carlin, i. Sara Miles, Kris Kristofferson)
1.25 Nanizanka: Vegas - Lieve incidente mortale

ITALIA 1
7.00 Risanke
8.15 Nan.: Strega per amore, 8.45 Supervicky, 9.15 Ralph Supermaxieroe, 10.00 Hardcastle and McCormick, 11.00 L'uomo da sei milioni di dollari, 12.00 Tarzan
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke
14.00 Nanizanki: Casa Keaton, 14.30 Baby sitter
14.55 Variete: Smile
15.25 DeeJay Television
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanke: Tre nipoti e un maggiordomo, 18.30 Supercar - Trappola su misura, 19.30 Happy Days - Ai genitori non far sapere
20.00 Risanke: Milly
20.30 Film: Tuono Blu (pust., ZDA 1982, r. John Badham, i. Roy Scheider, Warren Oates)
22.40 Kviz: Per la strada
23.10 Variete: Dibattito!
23.30 Šport: Grand Prix
0.35 Rubrika: Première
0.45 Nanizanki: Troppo forte, 1.15 Kung-fu

ODEON
8.00 Nad.: Agua viva
9.00 Nanizanka: Good times
9.30 Nadaljevanka: Marcia nuziale
10.00 Nanizanka
10.30 Kviz: La spesa in vacanza, vmes nan. Una famiglia si fa per dire
13.00 Otroški variete: Sugar
14.00 Nanizanka: Rituals
14.30 Nadaljevanki: Maria, 15.30 Amore proibito
16.30 Sugar... (2. del), vmes nanizanka Heidi
19.00 Rubrika: Fiori d'arancio
19.30 Nanizanki: La mamma è sempre la mamma, 20.00 Bollicine
20.30 Film: Tintoreria (dram., VB 1977, r. René Cardona jr., i. Susan George, Fiona Lewis)
22.30 Športna rubrika
24.00 Nanizanka: Night Heat
TMC
11.00 Nan.: Daniel Boone
12.00 Nadaljevanka: Doppio imbroglio
12.45 Ogledalo življenja
13.30 Dnevnik
14.00 Športne vesti
14.30 Glasbena oddaja: Clip Clip

15.00 SP v umetnostnem drsnju (iz Pariza)
18.00 Aktualno: TV donna
19.15 Ogledalo življenja
20.00 Vesti: TMC News
20.30 SP v umetnostnem drsnju (iz Pariza)
22.45 Nogometne vesti (1. del)
23.30 Aktualno: TMC nocoj
23.45 Nogometne vesti (2. del)
TELEFRIULI
13.30 Nanizanka: Nella casa di Flambards
14.30 Risanke
15.00 Glasbena oddaja: Music box
17.30 Nadaljevanki: La valle dei pioppi, 18.00 Dama de Rosa
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Zelena dežela
20.30 Nadaljevanka: Cuore
22.00 Nanizanka: La guerra di Tom Grattan
22.30 Inf. tednik: Tigi 7
23.30 Dnevnik, nato dražba
0.30 Rubrika: Il salotto di Franca, nato dražba
1.30 Informativna oddaja: News dal mondo
TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Koroški portreti; 8.40 Za vsakogar nekaj: Glasbeni listi, Beležka, Misel dneva; 10.00 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi; 12.00 Ženske in politika; 12.40 Zbori; 13.20 V našem prostoru: Glasba po željah, Od Milj do Devina; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Pravilni svet v barvah; 14.30 Zapisi in glasba; 15.00 Epska pesnitev: Odiseja (21. del); 15.15 Naši kraji in ljudje; 16.45 Postni govor; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbeni listi; 19.20 Zaključek sporedov.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radijska šola; 8.35 Pesnice na potepu; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Za starejše občane; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.30 Čestitke poslušalcev; 14.02 Gremo v kino; 14.40 Radijski Merkurček; 15.15 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z ansamblom Atija Sossa; 20.00 Oddaja o pomorščakih; 20.30 Slovenec po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nočno turno in Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
13.30, 14.30, 17.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Spominski datumi; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Radio Ljubljana; 13.00 Mladi val Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Jugoton; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Zbori; 18.30 Popevke po telefonu; 19.00 Radio Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.35 Glasba; 7.40 Dobro jutro, otroci; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Feeling; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Najlepših sedem; 10.40 Družina; 11.00 Notranjepolitična oddaja; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Zunanjepolitični komentar; 13.00 Čestitke; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Popoldanski spored; 16.00 Puzzle; 16.33 Iz kulturnega sveta; 17.00 Bubbling; 17.33 Show business; 18.00 Prijatelj DJ; 18.33 Mi in vi; 19.00 Spomini; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 12.00 Glasba; 17.45 Okno na Benečijo; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix Time; 21.00 Nočni val.

Okvara v centrali SIP v Ul. Crispi Tisoči naročnikov brez telefona

Telefonski promet je bil včeraj dopoldne v dobrih delih Gorice povsem prekinjen. Precejšnje motnje so bile tudi v popoldanskem času, čeprav je tehnikom uspelo omrežje ponovno usposobiti že okrog enajste ure. Prve težave na omrežju so se pojavile že zjutraj okrog šeste ure. Nekaj tisoč telefonskih naročnikov — vsi tisti, ki so povezani s telefonsko centralo v Ulici Crispi (center Gorice ter nekateri kraji v okolici, kot Pevma, Štnaver, Podturn itd.) je bilo tako kakih šest ur povsem odrezanih od sveta. Brez telefonskih komunikacij so se znašli tudi številni državni uradi in dežurne službe. Neuporabni so bili videoterminali in druge aparature za daljinsko komuniciranje.

Telefonski promet, ki poteka preko južne centrale (ob Tržaški cesti), ni bil moten. Prav tako ni bilo posebnih težav na drugih območjih v pokrajini.

Po do zdaj razpoložljivih ugotovitvah je okvara menda nastala zaradi motenj v električnem omrežju. To naj bi se zgodilo že v sredo okrog 20. ure, kakor je povedal ravnatelj telefonske družbe inž. Piovesana. Motnje, šlo naj bi za vrsto prekinitev toka in nihanje napetosti, naj bi povzročile nekaj manjših okvar na napravah v centrali in izklop centrale iz električnega omrežja ob istočasni vključitvi aku-

mulatorjev kot rezervnega sistema. Ker je avtonomija akumulatorjev časovno omejena, je telefonska centrala v nekaj urah ostala brez električne energije in nekaj tisoč telefonov je postalo neuporabnih. Včeraj je bil v Gorici na pol prazničen dan. Zaradi praznovanja patronov Hilarija in Tacijana je bila večina trgovin in delavnic zaprta. Banke so poslovale po skrajšanem urniku. Le v državnih uradih se

je dejavnost odvijala povsem običajno. Prve reklamacije telefonskih naročnikov so pri dežurni ekipi sprejeli že pred osmo uro. Kmalu se je pokazalo, da gre za resnejšo okvaro, ki so jo odpravili šele po nekaj urah intenzivnega dela in okrog enajste ure dobrih delu naročnikov, med temi smo seveda tudi mi, omogočili stik z zunanjim svetom.

Zapora trgovin da - zapora ne

Polemike ob prazniku goriških zavetnikov Hilarija in Tacijana so ponavljajo že kar nekaj let. Tudi letos je bilo tako. Vzrok za polemike so dokaj nejasna navodila, predvsem Občine, glede dejavnosti trgovskih obratov. Sprva je kazalo, da bo letos zapora obvezna za vse, v zadnjem trenutku pa so spet sprejeli kompromisno rešitev: trgovine bodo po želji lahko odprte.

Resnici na ljubo je treba zapisati, da se je take možnosti poslužilo bolj malo trgovcev.

Nekoliko več reda je bilo na šolskem področju, saj je povsod odpadel pouk. Zaprti so bili tudi uradi nekaterih (državnih) služb. Tako niso delali v poštini uradih na območju goriške občine, pri telefonu, praznični dan so imeli občinski uslužbenci itd. V bankah so poslovanje skrajšali za nekaj ur. Redno so bili v dopoldanskem času odprti državni uradi.

Da je bil v Gorici praznični dan so ugotovili predvsem v trgovinah v Novi Gorici, Šempetru in Solkanu, kjer so včeraj zabeležili neobičajen obisk kupcev.

Ob včerajšnjem prazniku je bila v stolnici slovesna maša, ki jo je daroval nadškof A. V. Bommarco. Na včerajšnji cerkveni slovesnosti so tudi prvič uradno uporabili "Misal goriške Cerkve".

V Kulturnem domu premiera PDG »Komedijanta« T. Bernharda

"Dialog" med Brusconom in krčmarjem

(foto Klemše)

V Kulturnem domu smo bili v sredo priče svojevrstnemu in pomembnemu dogodku: Primorsko dramsko gledališče je premierno uprizorilo Komedijanta, delo pred nedavnim umrlega avstrijskega pisatelja Thomasa Bernharda. Za predstavo, ki je bila v okviru 5. Srečanja gledališč Alpe-Jadran, je vladalo veliko zanimanje in prvič smo na tem festivalu doživeli polno dvorano. Skratka, prava redkost, kar kaže na pravilno potezo vodstev KD in PDG, ki bi morali nadaljevati po tej poti tudi izven tega obsoškega srečanja. Sama predstava pa je v režiji Dušana Mlakarja izzvala iz številnega občinstva odobravanje in aplavzi so nagradil nastopajoče, predvsem pa protagonista Sandija Krošla.

Na ogled je do nedelje

Razstava rib in športne opreme na pobudo sovođenjskih ribičev

V prostorih sovođenjskega Kulturnega doma je Združenje športnih ribičev Vipava ob sodelovanju deželne ustanove za urejanje ribolova pripravilo zanimivo razstavo živih in nagačenih sladkovodnih rib. Pobuda je že od vsega začetka naletela na odobravanje občinstva, predvsem mlajšega, ki se je v velikem številu ogledalo razstavljene bazenčke, vitrine in police z najrazličnejšo opremo za športni ribolov.

Sicer je prvič, da se sovođenjski športni ribiči predstavijo javnosti z razstavo, ki so jo skrbno in domiselno pripravili. Po ustanovitvi leta 1972 je ta skupina doživela organizacijsko krizo, iz katere se je izvlekla pred nekaj leti, ko so v Sovodnjah začeli organizirano sodelovati na raznih tekmovanjih in sami tudi pripravili več preizkušenj športnega ribolova. Danes je v društvu več kot sto članov, ki so v tem času, sodeč tudi po številnih razstavljenih pokalih in trofejah, bili tudi dokaj uspešni. Kot zanimivost naj povemo, da je med ribiči tudi predstavljena ženska spola, Nives Pelicon. Pravijo, da povsem upravičeno, saj je doberšen del razstavljenih pokalov prav njen.

Iz razgovora, ki smo ga imeli s člani sovođenjske ribiške družine, smo izvedeli, da imajo v načrtih še marsikatero pobudo, da bi povečali med mladimi zanimanje za to športno panogo.

Razstava živih in nagačenih rib ter materiala za športni ribolov bo odprta do nedelje in sicer med 9. in 22. uro. V nedeljo popoldne, ob 15. uri, pa bo na sovođenjskem nogometnem igrišču

zanimivo »suho tekmovanje«. Sodelujoči se bodo med seboj pomerili pri metanju trnka na razdalji dvajsetih metrov na točno določeno točko.

Na sliki: osnovnošolski otroci z zanimanjem opazujejo ribe v bazenčkih. (foto Pavšič)

Srhljiv umor na Vogrskem Tast odrezal zetu glavo

Grozljiv zločin se je v torek zvečer zgodil na Vogrskem. 55-letni I. Ž., ki je trenutno v zaprtem oddelku psihiatrične bolnišnice v Idriji, je osumljen, da je z nožem napadel in ubil 33-letnega Vojka Čibeja, občasno zaposlenega gradbenega delavca, moža 26-letne hčere Alenke. Do fizičnega napada naj bi prišlo na dvorišču hiše št. 22. Osumljenec naj bi z nožem odrezal glavo od trupla in jo potem vrgel v greznico. Tja naj bi zatem vrgel še obglavljeno truplo.

Vest o grozljivem dogodku se je nenavadno hitro razširila, saj v teh krajih ljudje še niso pozabili na zločin, ki se je poleti pripetil nad Šempasom, kjer je oče v trenutku nerazsodnosti umoril svoja dva otroka in pobegnil ter si nekaj dni zatem sodil sam.

V podobnih okoliščinah naj bi prišlo tudi do tragičnega dogodka na Vogrskem. Osumljenec naj bi bil namreč občasni psihiatrični bolnik in

V nedeljo popoldne bo v Gorici 7. pokrajinski kongres SSK

S poročilom pokrajinskega tajnika Marjana Terpina se bo v nedeljo, 19. marca, ob 15.30 v goriškem Kulturnem domu začel 7. pokrajinski kongres Slovenske skupnosti, ki bo potekal pod geslom: »Edinost, sreča, sprava k nam naj nazaj se vrnejo«. Skupščina slovenske stranke, ki se bo sklenila z izvolitvijo štiridesetčlanskega pokrajinskega sveta, sodi v okvir priprav na deželni kongres Slovenske skupnosti, ki bo 16. aprila v Boljuncu.

V tajniškem poročilu bo, kot je slišati, posebna pozornost usmerjena v iskanje čimvečje enotnosti tudi s Slovenci drugih nazorskih in političnih gledanj. Menda bodo na kongresu oblikovali predlog, da bi se na prihodnjih upravnih volitvah v občini Gorica predstavila enotna slovenska lista. O predlogu, če bo predstavljen, se bodo morali najprej izreči delegati na kongresu in kasneje seveda še predstavniki ostalih strank, za katere volijo Slovenci.

Skupščina članov in somišljenikov SSK v Kulturnem domu pa bo priložnost za poglobljeno analizo današnjega političnega položaja na Goriškem s posebnim ozirom na zaskrbljujoče upadanje glasov SSK, ki se kaže pretežno v mestu Gorica. S tem v zvezi bo tekla beseda o krepitvi notranje or-

ganizacije, uditvi sekcij po vaseh ter pomladitvi vodstvenih organov. Kot smo izvedeli, bo po kongresu lahko prišlo tudi do zamenjave pokrajinskega tajnika, saj je dosedanj tajnik (Marjan Terpin) na tem mestu že celih trinajst let.

Na skupščini pa bo prostora še za druga vprašanja, ki zanimajo našo narodnostno skupnost, začenši s šolsko problematiko, ki je trenutno osredotočena okoli gradnje šolskega centra v južnem delu mesta.

Srečanje o novem pristopu k poklicu novinarja

Uredništvo tednika Voce Isontina je dalo pobudo za zanimivo srečanje na temo Nov pristop k novinarskemu poklicu. Srečanje je namenjeno sodelavcem krajevnih listov. Osnovno poročilo bo imel podpredsednik deželne novinarske zbornice Natale Zaccuri. Srečanje se bo odvijalo v uredništvu tednika Voce Isontina jutri, 18. t. m. ob 16. uri.

Še ena razprava o zdravstvu

Vprašanje, kako bo z javno zdravstveno službo na Goriškem in v Gorici je med prebivalstvom zelo občuten, še posebno pa je živo zanimanje za odločitve glede nove bolnišnice, ki jih bodo morali upravitelji sprejeti v kratkem času. Rajonski svet za mestno središče bo zato danes, 17. marca, ob 20.30 na sedežu v Ul. IX. avgusta priredil zasedanje o zdravstvu. Srečanja se bodo udeležili predstavniki sindikalnih zvez CGIL, CISL in UIL. Srečanje je odprto vsem občanom.

Zadnje predavanje o odnosih Sever-Jug

V konferenčni dvorani Palace hotela bo drevi, ob 18. uri zadnje predavanje iz ciklusa o posledicah zadolževanja držav v razvoju ter o odnosih med razvitim Severom in revnim Jugom. Nocoj bo predavala prof. Juetta Steigerwald, tajnica mednarodnega združenja IDOC in sicer na temo Nove vrednote razvoja - predlogi za soudeležbo narodov.

Predavanja pripravlja združenje CVCS v sodelovanju z goriško sekcijo WWF.

Balet ob zaključku Srečanja gledališč

Drevi ob 20.30 se bo v Verdijevem gledališču za baletnim večerom zaključilo letošnje Srečanje gledališč Alpe-Jadran. Prireditelji festivala, na katerem je nastopilo dvanajst gledališč iz Italije, Slovenije, Hrvaške, Avstrije, Slovaške in Bavarske, so želeli posvetiti zaključni večer baletu. Drevi bodo namreč nastopili člani münchenskega Bayerische Staatsoper s priznanima plesalcema Renato Calderini in Maurizio Bellezzo. Plesalci bodo podali krajše koreografije iz Chopinovega Preludija in Nokturna, Minkusuve Variacije, Prokofjevega Romea in Julije, Bizetove Carmen, Webberjeve Cats in Čajkovskega Hrestača. Na večeru bodo nastopile tudi plesalke baletne šole Tersicore iz Gorice.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Mississippi burning, le radici dell'odio«.

VERDI 20.30 Baletni večer - Zaključek 5. srečanja gledališč Alpe-Jadran.

VITTORIA 17.30-22.00 »La moglie orientale«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 18.00-22.00 »La vita è un lungo fiume tranquillo«.

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 17.30-22.00 »Moonwalkers«.

Nova Gorica

SOČA 18.00 in 20.00 »Glembajevi«.

ŠEMPETER 20.00 »Sence sanj«, 22.00 »Striptizete«.

DESKLE 19.30 »Jumping jack flash«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI D'Udine - Trg sv. Frančiška 4 - tel. 530124.

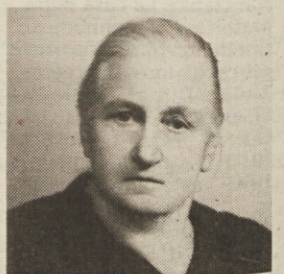
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Alla Salute - Ul. Cosulich 117 - tel. 711315.

pogrebi

Danes v Gorici, ob 11. uri, Maria Furlan iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev v Ločniku in na tamkajšnje pokopališče.

† Umrla je v 82. letu starosti

Ida Gravner
vd. Drufovka

Datum in uro pogreba bomo sporočili naknadno. Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Sin Karlo in drugi sorodniki

Oslavje, 17. marca 1989

DERBY KVIZ

Kulturni dom Gorica - ponedeljek, 20. marca 1989, ob 20. uri

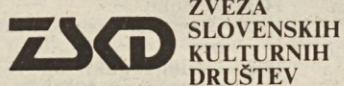
V znanju se bodo pomerile skupine iz Gorice, Doberdoba, Sovodenj in Števerjana.

Pokrovitelj: Občine Gorica, Doberdob, Sovodnje in Števerjan.

Glasbena spremljava: ansambel BIG BEN iz Nove Gorice.

Gostje večera: Dražen Dalipagić, Silvan Bevčar, Ace Mermolja, združena ekipa Agoreost in člani ansambla Agropop.

Napovedovalca: Barbara Rustja in Sten Vilar.

V zajetju krminskega vodovoda visoka koncentracija atracina

V podtalnici, ki jo črpajo za napajanje vodovoda v Medei in Krminu je koncentracija atracina še zmeraj zelo visoka. V enem od treh vodnjakov v kraju Molin nuovo so ugotovili 12 mikrogramov atracina v litru vode, kar je za petino več, kakor je maksimalna mera, ki jo določa EGS. Taki so podatki analiz ob koncu februarja. Rahlo se je povečala koncentracija atracina v vodnjaku v Medei, kjer so namerili 0,08 mikrogramov v litru vode (prej 0,07). V vodnjaku v Bračanu so ugotovili 0,1 mikrogram herbicida v litru vode.

Vprašanje onesnaževanja podtalnice je torej veliko bolj zapleteno, kakor je

zgledalo do nedavna, ko so večjo prisotnost pesticidov v vodi skušali prikazati kot občasen pojav.

razne prireditve

Slovensko planinsko društvo priredi v petek, 31. marca, ob 18.30 v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici okroglo mizo na temo »Dr. Henrik Tuma - planinec in alpinist, pisatelj, politik in gospodarstvenik«. V razpravi bodo sodelovali: dr. Miha Potočnik, dr. Tone Strojtn, dr. Branko Marušič in novinar Marko Waltritsch. Pogovor bo vodil Vlado Klemše.

Premiera PDG na 5. Srečanju gledališč Alpe-Jadran Bernhardov Komedijant neizprosna analiza družbe in posameznika

Srečanje gledališč Alpe-Jadran se bo danes končalo. Polnih osem dni smo sledili bolj ali manj uspešnim predstavam, ki so s svojo kreativnostjo izpovedovale sedanjost gledališki trenutke v posameznih deželah Delovne skupnosti Alpe-Jadran in širše, vendar je treba tudi reči, da je ta slika vprašljiva, saj ni povsem jasno, ali je šlo za zares najbolj reprezentativne skupine in postavitev. Razmišljanje o tem bo seveda predmet končnega obračuna o tej obsojki prireditvi, sproti kroniki pa bo zadoščeno že s tem, da povemo, da sta bili sinoči še zadnji dve tekmovalni predstavi, danes pa bo ob 20.30 v goriškem Verdiju slovesen zaključek Srečanja s podelitvijo mednarodnih priznanj za najboljše tri stvaritve. Središče našega današnjega dela pa moramo vsekakor upreti na sredino premiero Primorskega dramskega gledališča v goriškem Kulturnem domu. To je prvič, da je PDG premiero postavilo v našo centralno goriško hišo, a trud se je vsekakor obrestoval, saj je bila dvorana (končno) polna, kar ni bila značilnost letošnjega festivala. Ob mnogih praznih sedežih na ostalih predstavah je človeka zgrabilo malo-dušje...

Poteza PDG, da prav na Srečanju odigra premiero, pa je vsekakor v duhu, ki bi moral voditi prireditelje. To je iskanje in predstavljanje avtorjev iz tega srednjeevropskega prostora, kratka gledališki laboratorij, kar je za ustvarjalno srečanje bistvenega pomena.

...

Pred kratkim umrl avstrijski pisatelj in dramatik **Thomas Bernhard** je bil s Petrom Turinjem nekakšna slaba vest Avstrije, ali kot se temu reče »nezaželen pisatelj«. V svojih delih natančno in brez pridržkov demonit mit leska, urejenosti, kulture in kulturnosti v avstrijski družbi, nepriznanejsljivo odstira tančico nad polpretek-

lo zgodovino in ugotavlja, da pod bliščem in demokratičnostjo v ljudeh še vedno gnezdi nacionalsocialistična ideja in da so v Avstriji sami naciji. In čeprav je njegov **Komedijant**, ki ga je **Primorsko dramsko gledališče** premierno uprizorilo v sredo v goriškem Kulturnem domu, predvsem igra o gledališču, o njegovih temnih in svetlih plateh, je to tudi neizprosna analiza družbe in posameznika v njej. Gre pravzaprav za en sam dolg monolog glumača Bruscona, ki se s svojo potujočo gledališko skupino, v kateri so še žena, hči in sin, potepa po zakotnih vaseh, kjer uprizarja svojo komedijo Kolo zgodovine. To potovanje iz Utzbača v Butzbach pa je samo iskanje potrjevanja njegove igralske veličine, ki ni nikjer priznana, čeprav za samega Bruscona večna in nenadkriljiva. Sam je velik, ostali so mu samo za okras, vsi mu služijo za to, da bi konkriziral utvaro o samem sebi. Nikoli se ne bo predstavil na kakem velikem odru, igra lahko samo v zakrknjenih in prašnih dvoranah, za publiko nekih ljudi, ki jim nekaj pomenijo le klobasni dnevi, gledališče pa nič. A to ga ne ovira pri iskanju njegove kraljevske veličine in samopašnosti, tiran je in glavni petelin v kurniku, pa čeprav le na zanemarjenem plesišču gostilne Črni jelen. Dolgi monolog, ki ga Bruscon ima o samem sebi in svojem okolju, pa razodeva tudi njegovo klavno naravo, ki jo dramatik Thomas Bernhard opisuje z določeno ironijo, pri čemer razkriva svoje videnje gledališke umetnosti. To videnje poteka v Komedijantu brez vsakršnega moralističnega predznaka, zato pa je toliko bolj kruto in avtentično, toliko bolj brezkompromisno: danes bohemskih gledaliških igralcev ni več in niti pretirane ljubezni do gledališča ni...

Predstava Primorskega dramskega gledališča je v režiji Dušana Mlakarja,

na realistični sceni Marka Krumbergerja in v kostumih Alenke Bartlove posredovala vso zanesenost gledališkega igralca, njegove padce in vzpone in to z naraščajočim tempom in smislom za doziranje sekvenc. Res, da bi lahko režiser odpravil vse ponavljajoče se prizore in še bolj izostril tematiko, res pa je tudi, da je to dobro grajena inscenacija, ki nikoli ne popusti in tematizira gledališče znotraj gledališča, s tem pa tudi zelo izpostavljeno odnose, vizijo in sam smisel glumaškega izživljanja. Mlakar je predstavno vodil smotno in učinkovito, pri čemer ni osredotočil pozornosti samo na glavnega igralca, ampak tudi na ostale nastopajoče, ki so pri Bernhardu bolj ali manj statisti. Tako imajo predvsem Metka Franko (gospa Brusconova), Iztok Mlakar (Ferruccio) in Dušan Ristić priložnost izdelati trdne miniaturne vloge, groteskne figure, ki delujejo kot kontrapunkt Brusconovi »veličini«. Teža pa je vsekakor na protagonistu, ki ga je Sandi Krošl v dolgem, skozi vso predstavo trajajočem monologu, podal koherentno in brez padcev, v kar presenetljivem obvladovanju ritma in ponazoritvi igralske duše, ki je na meji norosti in konkretnega delovanja. Sam je velik, nikoli v dvomu, dvom razsipava samo v druge in v okolje, ki ga obdaja. Učinkovita in prepričljiva kreacija igralca Krošla.

Lahko torej rečemo da je nova igra PDG, v kateri so v prevodu Boruta Trekmana nastopili še Tone Šolar, Marjanca Krošl in Nevenka Vrančič, učinkovit prikaz Bernhardove misli in izpovedi, ki se pri Mlakarju ne radikalizirata, a to tudi ni potrebno, saj je sam avstrijski pisatelj dovolj radikalen, da lahko izziva. In tudi predstava iz Nove Gorice je lahko nekakšen izživ, čeprav v obleki dovršene estetske inscenacije. Kdo pa pravi, da sta umirjenost in skladnost neizizvalni in medli?

MARIJ ČUK

Predavanje v okviru Kulturnih dnevov v Ljubljani Književnost za otroke pri Slovencih v Italiji

Živa Gruden

V okviru Kulturnih dnevov Slovencev v Italiji je bilo v sredo v knjižnici Oton Župančič v Ljubljani predavanje Žive Gruden z naslovom Književnost za otroke pri Slovencih v Italiji. Na srečanju je sodelovalo več kulturnih delavcev, ki se ukvarjajo s posredovanjem tovrstne literature v Italiji, v razpravo, ki se je za tem razvila, pa so posegli še gostitelji iz Slovenije.

V svojem predavanju je Grudnova prikazala zgodovinski prerez otroške in mladinske književnosti med Slovence pri nas, začenši z zaplodki v dvajsetih letih prejšnjega stoletja. Dejala je, da na začetku ni bilo specifične literature za mladino, saj je do večje pozornosti v tej smeri prišlo več desetletij kasneje. Prvi razmah je ta literatura doživela vzporedno z razvojem šolskih ustanov in odrske dejavnosti.

V nadaljevanju je Živa Gruden razčlenila različno vlogo, ki so jo pri tem imela središča slovenske kulture na Primorskem. Medtem ko je težišče pri knjižnih izdajah po prvi svetovni vojni imela Gorica, je v Trstu v tem obdobju živel periodika, kasneje pa je

svoj delež (in sicer z Ivanom Trinkom) prispevala še Beneška Slovenija. Po zadnji vojni je vodilno vlogo za več let prevzela Gorica, nedvomno zaradi političnih prepričanj, v katerih se je znašel Trst. V zadnjih letih imata pri popularizaciji mladinske knjižne besede pomembno vlogo slovenska radijska postaja iz Trsta in pa gledališče, prezreti pa ne smemo niti številnih avtorjev, ki se ukvarjajo s tovrstno literaturo. Pomembna novost iz novejšega obdobja so prevodi iz tuje mladinske literature.

Po predavanju je posegel ravnatelj Narodne in študijske knjižnice v Trstu Milan Pahor, ki je spregovoril o naporih knjižnice, da bi se približala mladim bralcem. Pri tem je omenil otroške urice, ki jih NSK prireja že tretje leto.

Miran Košuta je za njim govoril o knjižni dejavnosti za otroke in mladino pri Založništvu tržaškega tiska, upravnica Tržaške knjižarne Ilde Košuta pa je nekaj povedala o stikih z najmlajšimi.

Oglasila sta se tudi urednika listov Galeb in Pastirček Lojze Abram in Marjan Markežič, ki sta predstavila dejavnost obeh revij v zamejstvu. Kot zadnja je v nizu posegov pred razpravo spregovorila knjižničarka Magda Pavlič Maver.

Naj povemo, da je v prostorih iste knjižnice že dva tedna na ogled knjižna razstava o slovenski mladinski književnosti v Italiji. Razstavo je pripravila NSK in je nekakšen pregled več kot stoletne dejavnosti na področju otroškega in mladinskega čtiva med Slovenci v Italiji. Razstava je urejena po tematskih področjih, v njej je tudi več šolskih in veroučnih knjig iz obdobja, ko ni bilo slovenskih šol. Na razstavi so prikazani tudi periodika, šolska glasila, iz novejšega obdobja tudi kasete in gramofonske plošče. Razstava bo odprta do 25. t. m.

IVAN VOGRİČ

Na pobudo Stalnega gledališča FJK

Zasedanje o delu angleškega dramatika Harolda Pinterja

Medtem ko se v gledališču Rossetti v Trstu nadaljujejo ponovitve Pinterjevega dela Prevara, je Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine organiziralo niz prireditev, da bi iz različnih zornih kotov osvetlilo delo tega pomembnega sodobnega angleškega dramatika. Tako se bo danes v dvorani v Ul. S. Nicolò 5 v Trstu začelo dvodnevno zasedanje o Haroldu Pinterju. Masolino D'Amico bo govoril o Pinterju in sodobni dramatik, Guido Almansi o liku lažnivca pri Pinterju, Dario Calimani pa o komičnem pri Pinterju. Današnji del zasedanja se bo začel ob 16. uri. Jutri (ob 10. uri) pa bo Guido Fink spregovoril o Pinterju in filmu, Giorgio Polacco o Pinterju in inscenaciji. Podobno temo bosta obravnavala tudi Alfonso Santagata in Claudio Morganti, srečanje pa bo sklenil Franco Marengo.

Jutri (ob 18. uri) bo v gledališču Rossetti branje Pinterjevega teksta Un leggero malessere. Brali bodo Paola Bacci, Giampiero Bianchi in Paolo Bonacelli, ki nastopajo v drami Prevara.

Harold Pinter

Po Zgodovini Cerkve je Družina izdala novo pomembno delo Bogata monografija o Hrastovljah

Verski list Družina je poleg pomembnega založniškega projekta Zgodovine Cerkve, od katere je prva knjiga že v prodaji (in je o njej Prim. dnev. že poročal), pred nedavnim izdal zanimivo monografijo o Hrastovljah. Bogato ilustrirana knjiga, ki nosi naslov **Romanska arhitektura in gotške freske**, prinaša izvrstno predstavitev znane cerkvice v Hrastovljah, majhne vasi, kjer se kraško obrobje zliva v severno Istro in bližino jadranske obale. Fotografije, ki nam omogočajo vpogled tako v zunanost pokrajine kot natančen pregled poslikave cerkvene notranjosti, so delo **Marjana Smerke**. Dokaj obširno besedilo pa je pripeljal **Marijan Zadnikar**. Ni dolgo tega, kar se nam je avtor, strokovnjak za romansko in širšo srednjeveško umetnost, posebej na Slovenskem, predstavil z monografijo o Stični. Tokrat je za dopolnjeno izdajo že davno razprodan publikacije pripravil zapis o kulturno-umetnostnem spomeniku v Hrastovljah, ki se zaradi enkratne izraznosti uvršča med najzanimivejše

dediščino, kar so nam jo zapustila minula stoletja v naših krajih.

Hrastovelska cerkev je zanimiva iz več pogledov, ne samo po njenih freskah. Nastala je najbrž v 12. ali 13. stoletju, ko so jo pozidali v romanskem slogu. Posebej značilno je mešanje različnih slogov, kar je najbrž tudi odraz posebne kulturno geografske lege, na kateri ležijo Hrastovlje. Pri cerkveni pozidavi se pozna vpliv bazilične gradnje iz starokrščanskega obdobja, zaslediti je mogoče celo oddaljene bizantinske vplive, ki so prek Istre in Ravne prihajali do naših krajev. Po drugi strani so s severa, preko Kranjske, prihajali elementi gotike in se tu svojevrstno mešali z mediteransko klimo. Avtor besedila Marijan Zadnikar sledi raznoterim vplivom in povzemanjem arhitektonskih in drugih elementov, ki so navzoči pri današnji in nekdanji, v glavnem le za malenkost drugačni podobi cerkve. Za časa turških vpadov, v 15. in 16. stoletju, so cerkev obdali z obrambnim zidom, ki je do danes ohranjen.

Izredno zanimiva je notranjščina, saj je cerkva skoraj v celoti poslikana s freskami. Njihova kvalitativna vrednost ne spada med vrhunske dosežke, medtem so skoraj brez primere na Slovenskem po motivni raznolikosti. To slikovno bogastvo, ki si ga lahko danes ogledujemo, je leta 1490 opravil Janez iz Kastva, pri delu pa mu je najbrž pomagalo še nekaj pomočnikov. Najznamenitejši motiv hrastovelskih fresk je kajpak t.i. Mrtvaški ples. Ta motiv je povezan z občutenjem evropske renesanse; nenadoma se na slikovnih upodobitvah pojavi koščena smrt, ki z ravnodušno gesto poprime slehernika za roko, od otroka, berača, do škofa in kralja, in ga, vsakega posamič v dolgi vrsti, odpelje do odprtega groba. Še danes deluje motiv Mrtvaškega plesa zelo živo in presenetljivo. Vse kaže, da so bile Hrastovlje del srednje-evropskega prostora, v katerem se je ta motiv pojavil, od Francije prek spodnje Nemčije, italijanskih dežel pa do naših krajev.

Cerkvena notranjščina pa je prepolna tudi drugih slikovnih motivov, povzetih večinoma iz nabožnih, svetopisemskih zgodb. Strop srednje ladje krasi po obeh straneh oboka podobe stvarjenja sveta, stvarjenja človeka in življenja prvih staršev. Veliko je upodobljenih svetnikov, prerokov, uprizorjen je Jezusov pasijon, križanje, vnebohod in drugo. Poleg nabožnih se radovednemu gledalcu kažejo tudi posvetni motivi, na primer figure časa, letnih mesecev in dela na polju.

Avtor je skušal bralcu predočiti vsako malenkost, ki se navajenemu očesu sicer kaj rada izmuzne iz motrenja. Freske so v času, ko so nastale, večinoma nepismenim ljudem pomagale pri razumevanju svetopisemskih zgodb. Dobrih dvesto let pozneje, najverjetneje že v 18. stoletju, pa je bilo že drugače, pojavljale so se nove slogovne oblike, tako da so freske preblebili. Očitno se je srednjeveško občutenje, ki so jih freske izražale, globoko spremenilo. Ponovno so jih odkrili šele v prvih povojnih letih, k sreči kolikor toliko ohranjene, da so nam lahko še danes v enkratnem pogled na čas, ki je resnično že tako oddaljen, da ga v marsičem ne razumemo več.

Monografija o Hrastovljah prihaja ob pravem času. Kmalu bo namreč minilo točno petsto let od poslikave cerkvenih fresk, zato ni napak, da se spomnimo tega zanimivega in pristranskega kulturnega spomenika.

PETRA SVOLJŠAK

IGOR ŠKAMPERLE

Članki, razprave, eseji in ocene zgodovinskih knjig

Pestra zadnja številka Zgodovinskega časopisa

Tretja številka 42. letnika Zgodovinskega časopisa, glasila Zveze zgodovinskih društev Slovenije, prinaša vrsto zanimivih prispevkov o slovenski in jugoslovanski zgodovini.

Razprava dr. Janeza Rotarja o virih Trubarjevega poimenovanja dežel in ljudstev zajema pojav in razsežnosti slovenskega etničnega imena do reformacije v 16. stoletju in Trubarjevo naslonitev nanjo v poimenovanju slovenskega ljudstva in njegovih dežel.

Reformacijski pisci so prevzeli Trubarjevo poimenovanje in poimenovanje, kar se je skupaj s standardizacijo slovenskega knjižnega jezika preneslo do razsvetlenskega preroda in do oblikovanja slovenskega naroda.

Robert Matijašič piše o pismih senatorja Kasiodora (ok. 490 - ok. 583 n. št.) kot viru za poznavanje poznoantične zgodovine Istre. V pismih senator opisuje naravne lepote in bogastva polotoka, agrarne aktivnosti (pridelovanje olivnega olja in vina) ter poudarja velik pomen Istre v Ostrogotski državi.

Dr. Ignacij Voje je v svojem članku predstavil poskuse kvantifikacije trgovskega prometa in proizvodnje v srednjeveškem Dubrovniku, ki je prikazana na naslednjih vrstah trgovskega blaga: srebru, svinu, vosku, kožah in tkaninah.

Mag. Janez Cvrm tokrat zaključuje razpravo o politični orientaciji celjskega nemštva v obdobju 1861-1907. Celjsko nemštvo je bilo v šestdesetih in sedemdesetih letih 19. stoletja izrazito liberalno, do sredne devetdesetih let je bilo strogo nemško-nacio-

nalno usmerjeno, proti koncu obravnavanega obdobja pa je postalo skrajno radikalno in antisemistično.

Zgodovinski prikaz čarovniških procesov na Slovenskem, o katerih piše dr. Vinko Rajšp, zajema deželo Kranjsko in del nekdanje dežele Štajerske, ki je danes v okviru republike Slovenije. Čas do srede 17. stoletja je avtor označil kot čas posameznih čarovniških procesov, vrhunec pa je čarovniška blodnja dosegla v drugi polovici 17. stoletja in v začetku 18. stoletja, ko so obtožene množično sežigali.

Istvan György Toth obravnava v svojem prispevku obseg znanja branja in pisanja v Železni županiji med 1600 in 1800. Raziskavo sposobnosti in navade pisanja in branja med plemiči in kmeti so omogočili številni viri.

V medvojno obdobje sega razprava Bojana Balkovca o vplivu zakonodaje na izide parlamentarnih volitev v narodno skupščino leta 1920 in 1929.

V zapisih je objavljen članek Igorja Grdine o obsegu bosenske države za časa vlade bana Kulina (ok. 1180 - ok. 1203), ki je uspešno vodil politiko prodora Bosne proti morju.

Hrvaško in celotno jugoslovansko zgodovinsko je avgusta 1988 izgubilo pomembno znanstvenico in raziskovalko hrvaške zgodovine srednjega veka prof. dr. Nado Klaić. Spominski zapis o njenem življenju in delu je napisal dr. Ferdo Gestrin.

Dr. Sergij Vilfan pa se je v svojem zapisu spomnil življenja in dela pokojnega slovenskega pravnega zgodovinarja dr. Antona Svetine.

V prvi finalni tekmi Koračevega pokala

Wismara boljša od Partizana

Wismara - Partizan 89:76 (45:35)

WISMARA: Cappelletti 2, Milesi 6, Bosa 17, Rossini, Benson 24, Turner 10, Riva 19, Marzorati 9, Gilardi 2.

PARTIZAN: Djordjević 20, Danilo-
vić 10, Vujačić 2, Savović, Divac 28,
Popović 3, Paspalj 13, Nakić.

SODNIKA: Sanchis (Sp.) in Gerrard
(VB); PM: Wismara 20:27, Partizan
14:18; PON: Paspalj (28), Vujačić (34),
Divac (40); 3 TOČKE: Bosa 0:1, Riva
1:6, Marzorati 2:4, Djordjević 2:4, Dani-
lović 1:2, Popović 1:2, Paspalj 0:2, Na-
kić 0:2; GLEDALCEV: 4.500.

CANTU — Pred petnajstimi leti,
prav tako v prvi finalni Koračevega
pokala, je ekipa iz Cantuja z isto razli-
ko v koših (13) premagala beograjske-
ga Partizana in zatem v povratni tek-
mi zgubila samo s 7 točkami razlike.
Marzorati in tovariši seveda upajo, da
se bo kaj podobnega ponovilo tudi v
sredo, v povratni tekmi v Beogradu.
Prednost s sinočnjega srečanja je se-
veda solidna, vendar treba upoštevati,
da je Partizan nastopil dokaj okrnjen,
brez Pecarskega in Obradovića, a Sa-

novi, ki si je v soboto proti Crveni
zvezdi poškodoval prst, je igral le tri
minute. Zato bi sinočnih 13 točk ne
znalo zadoščati.

V prvem polčasu je Wismara sicer
stalno vodila, vendar so gostje drugi
polčas začeli odlično in z delnim izi-
dom 15:4 v 5. minuti tudi povedli
(50:49). Bilo pa je to edino vodstvo v
vseh tekmi. Kmalu zatem je zaradi 5.
osebne napake moral z igrišča Paspalj,
kar je verjetno tudi odločilo tekmo,
saj je vse breme praktično slonelo na
ramenih sicer odličnega Divca. Wis-
mara je za to priložnost iz ZDA pokli-
cala Bensona, katerega je že odslovila,
potem ko se je poškodoval. Poteza se
je izkazala za pravilno, saj je Benson,
skupaj z Marzoratiem, Boso in na
koncu tudi Rivo bil med najboljšimi
pri svoji ekipi.

Streiff paraliziran

RIO DE JANEIRO — Francoski pi-
lot formule ena, 23-letni Philippe Stre-
iff, ki so ga operirali po predvčerajšnji
nesreči med poskusnimi vožnjami za

VN Brazilije, ki bo 26. t. m., je ostal
paraliziran. Zdravnik, ki ga je operiral,
je izjavil, da ima Streiff paralizirano
telo, vendar lahko premika glavo in je
pri zavesti. Po njegovem mnenju pa še
zdaleč ni izključeno, da si bo pilot
opomogel.

Ljubitelji Totocalcia so lahko brez strahu

RIM — Tiskovni urad CONI je vče-
raj sporočil, da so stiki, ki sta jih mi-
nister za turizem in prireditve ter
CONI imela s finančnim ministrom,
potrdili, da zakonski odlok od 2. mar-
ca ni v ničemer spremenil davčnega
režima za dobitnike Totocalcia in
Enalotta. Obstajala je namreč bojazen,
da bi na stavnih listkih bilo treba na-
vesti davčno številko igralcev, tako da
ne bi bili več anonimni, kar bi seveda
drastično zmanjšalo število igralcev,
prav gotovo pa bi se razbohotile črne
stave. Vsekakor si bodo prizadevali,
da bo v dokončnem besedilu jasno na-
pisano, da tudi za Enalotto in Totocal-
cio ne bo treba navesti davčne številke.

Košarkarski pokal pokalov

Scavolini, poraz za porazom

Barcelona - Scavolini 71:70 (36:33)

BARCELONA: Jimenez 12, Costa 3,
Sibilio 10, Solozabal 9, Crespo, Wai-
ters 7, Norris 4.

SCAVOLINI: Minelli 15, Gracis 2,
Magnifico 6, Ferro, Daye 34, Vecchia-
to 4, Zampolini 6, Pieri, Costa 2, Sil-
vestrin 1.

SODNIKA: Kotleba (ČSSR) in War-
nick (Izr.); PM: Barcelona 17:28, Scavo-
lini 18:26; PON: Magnifico (32), Crespo
(33), A. Costa (38), Silvestrin (39); 3
TOČKE: Minelli 2:4, Gracis 0:1, Zam-
polini 0:1, Costa 1:3, Sibilio 0:3, Solozaba-
l 0:2, Crespo 0:2, Norris 0:1, S. Epifa-
nio 1:2; GLEDALCEV: 4 tisoč.

BARCELONA — Scavolini je sinoči
doživel že svoj osmi zaporedni poraz v
tem kvalifikacijskem delu pokala prv-
akov. Vendar treba tudi povedati, da
tokrat ni bil zaslužen in če bi bilo so-
jenje bolj pošteno (zlasti s strani Izra-
elca), bi se igralci iz Pesara lahko vr-
nili tudi z zmago v žepu. Prihodnji te-
den čaka Scavolini, ki jo bo od danes
okrepil American Clint Richardson, še
poslovilni nastop v tem kvalifikacij-
skem delu pokala prvakov, v katerem
pa je že vse odločeno, saj bodo v fina-
lu igrali Barcelona, Makabi, Jugoplas-
tika in Aris.

Lestvica po 13. kolu: Makabi 22,
Barcelona 20, Aris in Jugoplastika 16,
Limoges 12, Scavolini 8, CSKA 6, Nas-
hua 4.

O San Benedettu drugič

RIM — O prizivu San Benedetta
glede srečanja proti Neuttroroberstu
včeraj niso sprejeli nobene odločitve.
Pri košarkarski zvezi so izjavili, da po-
trebujejo dodatno dokumentacijo.

Sovjetskemu paru zlato

PARIZ — Sovjetski par Katerina
Gordejeva in Sergej Grinkov sta osvo-
jila zlato kolajno na svetovnem prven-
stvu v umetnostnem drsanju v Parizu.
Sovjeta sta bila »zlata«
tudi na olim-
pijskih igrah v Calgaryju in sta osvoji-
la naslov svetovnih prvakov tudi leta
1986 in 1987.

Becker že poročen

LONDON — Po pisanju, sicer
»skandalističnega«
britanskega dne-
vnika Today, naj bi se zahodnonemški
teniški igralec Boris Becker »skriva-
jel«
s svojo dolgoletno prijateljico
Karino Schultz.

kratke vesti

Veliko zanimanje za tekmo v Vidmu

VIDEM — Za prijateljsko nogometno
tekmo Brazilija - Ostali svet, ki bo 27. t.
m. v Vidmu, je zanimanje veliko. Doslej
so namreč prodali že 25.000 vstopnic. Or-
ganizator računa, da bo na tekmi 45.000
gledalcev.

Brazilija tesno premaga Ekvador

CUIABA — V prijateljski nogometni
tekmi je Brazilija premagala Ekvador le
z 1:0 (1:0). Zadetek je v 18. minuti dose-
gel Washington. Tekma je bila precej
napeta in tudi ostra, tako da je moral
sodnik pokazati številne rumene kartone,
z igrišča pa je poslal domačina Bebe-
ta in Ekvadorca Tenoria.

Danes Nizozemska - SZ

EINDHOVEN — Danes bo v Eindhov-
nu prijateljska nogometna tekma med
Nizozemsko in Sovjetsko zvezo. Za to
srečanje je sovjetski trener Lobanovski
sklical tudi vratarja Dasajeva, ki igra pri
Sevilli, in Zavarova (Juventus).

Pred današnjim žrebom v Ženevi za evropske nogometne pokale

Italija najbolje zastopana v polfinalnih tekmah

Italijani bodo najbolje zastopani v pol-
finalnih tekmah v evropskih nogometnih
pokalih, saj imajo svoje ekipe v vseh
treh tekmovalnih. Doslej se je samo tri-
krat zgodilo, zadnjič pred 21 leti, da so
se tri italijanske ekipe istočasno uvrstile
v polfinale. Italijani pa so začeli že sanja-
ti, da bi v prihodnji sezoni imeli kar
osem moštev. To bi se zgodilo v primeru,
da se Milan, Sampdoria in Napoli prebi-
jejo in seveda zmagojo v finalnih tek-
mah, da bi v pokalu prvakov imeli še
enega zastopnika in da bi v pokalu
UEFA nastopila štiri društva...

Seveda so to zaenkrat le pobožne že-
lje, vendar glede na to, kar so Milan,
Sampdoria in Napoli doslej pokazali, ni-
nemogoče. Kakšne nasprotne bodo
imeli v polfinalu, pa bo znano že danes,
po žrebu, ki bo v Ženevi (polfinalne tek-
me bodo 5. in 19. aprila).

Poleg Italije bodo na današnjem žrebu
še zastopniki Španije (dve ekipi), Romu-
nije, Belgije, Turčije, Bolgarije, Vzhodne
in Zahodne Nemčije (dve ekipi), torej

osem držav od skupnih 32, kolikor jih je
startalo v prvem kolu.

Glavna značilnost povratnih četrtfinal-
nih tekem je bila velika borbenost in
izenačenost. V treh srečanjih so morali
odigrati podaljške, v dveh pa so o zma-
govalcu odločale enajstmetrovke. Prvo-
razredno senzacijo pa je pripravil turški
prvak Galatasaray, ki je izločil francoski
Monaco. Za Galatasaray igrata dva Ju-
goslovana, Prekazi in vratar Simović.
Prav Prekazi je dosegel izreden zadetek,
a za uspeh je bil zelo zaslužen tudi Si-
mović. Tekmo so odigrali v Kölnu, kjer
sicer ni manjkalo incidentov, zato pa so
Turki doma po tekmi slavili dolgo v noč.

Kot smo dejali, bo danes v Ženevi
žreb. V pokalu prvakov so Steaua (Rom),
Milan (It.), Real Madrid (Sp.) in Galatas-
aray (Tur.), v pokalu pokalnih zmagoval-
cev Malines (Bel.), Sredets (Bol.), Samp-
doria (It.) in Barcelona (Sp.), v pokalu
UEFA pa Dinamo (NDR), Bayern (ZRN),
Napoli (It.) ter Stuttgart (ZRN), ki je si-
noči s 4:2 po streljanju 11-metrovk pre-
magal Real Sociedad (regularni del in
podaljška so se končali z 1:0 za Špance).
V prvi tekmi je Stuttgart zmagal z 1:0.

Vesetje Ferrare in Maradone, potem ko je Napoli izločil Juventus iz pokala
UEFA (Foto AP)

naše ekipe v raznih odbojgarskih prvenstvih - naše ekipe v raznih odbojgarskih prvenstvih

1. MOŠKA DIVIZIJA

V tej konkurenci ni prišlo do prese-
nečenja na vrhu lestvice. Najbolj pri-
čakovana tekma med našim praporom
in Intrepido je bila odložena. Od slo-
venskih ekip je Olympia pospravila
svoj četrti par točk, mladi odbojkarji
Vala pa so potegnili krajši konec. Za-
beležiti je treba, da je ekipa Našega
prapora pod vrhom lestvice, mora pa
nadoknaditi dve tekmi prav proti še-
sterkama, ki so skupaj z njo v vodstvu.

IZIDI 9. KOLA: Corridoni - Torriana
3:0, Caldini - OK Val 3:0, ACLI Ronchi
- S. Luigi 0:3, Grado - Olympia 0:3,
Mossa - Cormons 3:0. LESTVICA: S.
Luigi in Intrepida 16, Naš prapor 14,
Caldini 10, Olympia, Corridoni, Mossa
in Torriana 8, Grado 6, ACLI Ronchi 4,
OK Val in Cormons 2.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

SKUPINA A

Slovenske predstavnice Soče Če-
rimpeks so tokrat izgubile, vodilni S.
Luigi pa je tudi tokrat zmagal.

IZIDI 7. KOLA: Libertas Cormons -
Lucinico 3:1, Capriva - Mossa 3:0, Li-
bertas Gorizia - S. Luigi 0:3, Soča Če-
rimpeks - Azzurra 0:3. LESTVICA: S.
Luigi 14, Libertas Cormons 12, Lucini-
co 10, Azzurra 6, Soča Čerimpex in Li-
bertas Capriva 4, Libertas Gorizia in
Mossa 2.

SOČA ČERIMPEX - AZZURRA 0:3
(9, 4, 12)

SOČA ČERIMPEX: E., S., M. in A.
Černic, Florenin, Tuniz, Devetak, K. in
S. Princi.

Proti goriški Azzurri so predstavi-
ce Soče Čerimpex tretjič zaporedoma
izgubile. Proti sebi enaki postavi bi
sovojenjske odbojkarice lahko zmaga-
le, ko bi se na igrišče predstavile bolj
zbrane in bolj zaverovane v lastne
spodobnosti.

Že v prvem setu so domačinke v za-
četku vodile, nezbranosti pa je treba
prisipati razlog, da so v nadaljevanju
popustile. Tako je bilo tudi v tretjem
nizu, ko so v končnici nerazumljivo
vrgle puško v koruzho (E. Černic)

SKUPINA B

Predstavnice Agoresta so izgubile
srečanje 7. kola, zmagale pa so zaosta-
lo srečanje proti Intrepidi.

IZIDI 7. KOLA: Corridoni - Agorest
3:0, Fincantieri - Mariano 0:3, Fara -
Villacher Bier 3:0, ACLI Ronchi - Gra-
do 2:3. Zaostalo srečanje: Agorest - In-
trepida 3:1. LESTVICA: Corridoni 14,
Fara 12, Grado in Agorest 8, Intrepida
Mariano 6, ACLI Ronchi 4, Fincantieri
2, Villacher Bier 0.

AGOREST - INTREPIDA 3:1
(15:13, 15:8, 8:15, 15:7)

AGOREST: Maša in Magda Braini,
Florenin, Krašček, Fajt, Grillo, Pavšič,
Černe.

V zaostalem srečanju so predstavi-
ce Agoresta slavile pomembno zmago
proti Intrepidi iz Mariana. Po tem us-
pehu so se Princičeve varovanke pre-
bile na 3. mesto razpredelnice in sedaj
se jim ponuja možnost, da z zmago v
zaostali tekmi dosežejo Farro na dru-
gem mestu. (-jo-)

2. ŽENSKA DIVIZIJA

IZID 4. KOLA: Olympia - Mossa 3:0,
LESTVICA: Villesse 6, Morarese in
Olympia 4, ACLI Ronchi in Mossa 0.

UNDER 16 ŽENSKE

V tej konkurenci se ni nič spreme-
nilo. Še vedno vodi Fincantieri, ki ima
štiri točke prednosti pred Sočo Čerim-
pex.

IZIDI 15. KOLA: S. Luigi - Soča Če-
rimpeks 0:3, Azzurra - Fossaloni 3:0, Li-
bertas Gorizia - US Sagrado 3:0, Fin-
cantieri - Farra 3:0, Grado - Mariano
0:3. LESTVICA: Fincantieri 30, Soča
Čerimpex in Libertas Gorizia 26, Az-
zurra 20, Sagrado 14, Fossaloni in in-
trepida 8, S. Luigi 6, Grado 2.

S. LUIGI - SOČA ČERIMPEX 0:3
(2, 12, 4)

SOČA ČERIMPEX: E., S., M. in A.
Černic, Florenin, Tuniz, Devetak, K. in
S. Princi.

Predstavnice Soče so brez večjih te-
žav na tujem premagale ekipo S. Lui-
gija, ki sodi med slabše postave pr-
venstva. Slovenske odbojkarice so z
dobrim servisom povsem onemogočile
nasprotnice, ki so se le v drugem nizu
delno izkazale. (E. Černic)

UNDER 15 ŽENSKE

Vodilna ekipa ACLI Ronchi je tudi
tokrat zmagala in ostaja na najvišji
stopnički, vrsta zasledovalcev pa se
redči.

IZIDI 10. KOLA: Olympia - Villac-
her Bier 0:2, ACLI Ronchi - Torriana
2:1, Villesse - Pieris 2:0. LESTVICA:
ACLI Ronchi 16, Villesse 14, Pieris 12,
Villacher Bier 10, Torriana 4, Olympia
in Agorest 2.

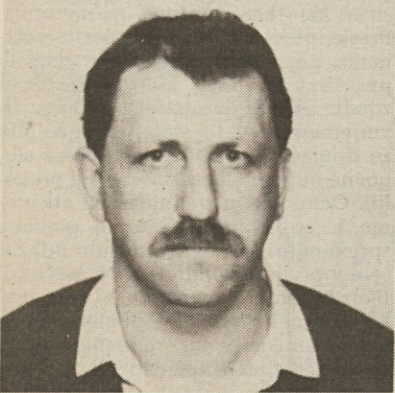
UNDER 14 ŽENSKE

V ženski B skupini nemoteno vodi
ekipa Sansona iz Ločnika, ki je tudi
tokrat premeno zmaga. Do zmage
je tokrat prišla tudi ekipa Agoresta.

IZIDI 4. KOLA: Pro Romans - Torria-
na 1:2, Agorest - Intrepida 2:1, Sanson -
Libertas Gorizia 3:0. LESTVICA:
Sanson Lucinico 8, Torriana 6, Agorest
in Intrepida 4, Pro Romans 2, Libertas
Gorizia 0. (MJ)

danes igra za vas - danes igra za vas

Robert Devetak

Robert Devetak (letnik 1955) iz Rupe se je že od mladih nog posvetil nogome-
tu. Začel je namreč v mladinskih vrstah Sovodenj, pri katerih je igral tudi v
članski postavi. Leta 1974 pa se je odločil, da bo obesil »tretjarje«
na klin in se posvetil sodniškemu delu. Po začetni »praksi«
v mladinskih vrstah je deset let sodil v članskih prvenstvih 2. in 1. amaterske lige. S sojenjem se zaključil
pred nekaj leti, po več kot 330 nastopih. Prejšnji teden je Erik Dolhar pravil-
no napovedal 10 izidov.

totocalcio

Atalanta - Fiorentina	1 X
Cesena - Torino	X
Juventus - Bologna	1
Lazio - Napoli	X 2
Lecce - Como	1
Milan - Verona	1
Pescara - Ascoli	1
Pisa - Roma	1 X 2
Sampdoria - Inter	X 2
Avellino - Genoa	1
Barletta - Udinese	1 X 2
Vis Pesaro - Cagliari	X
Benevento - Cavese	1 X

konjske dirke - konjske dirke

Na prvi dirki, ki bo v Turinu, bi se
morala uveljaviti dskupina 1, v kateri
je najboljši Feistongal. V sk. X kaže
napredek Inaus, ki prav tako pride
v poštev za končno zmago. Med prvimi
bi moral biti tudi Hollyhurst (sk. 2).

Dokaj težka je napoved za dirko v
Neaplju, vendar menimo, da je Conta-
tore (sk. X) le glavni favorit. Paziti tre-
ba tudi na solidnega Enparenteja (sk.
2), presenečenje pa lahko pripravi Dirk
d'Ausa (sk. 1).

V Bologni bi se moral uveljaviti
Fathom (sk. 2), seveda če ne bo delal
napak. Paziti pa se bo moral pred Di-
mist Castom (sk. X), ki preživlja ugo-
den trenutek. Prezreti ne gre še De-
vignona (sk. 1).

V Padovi je Elleborina (sk. X) glavni
favorit za zmago, čeprav nima preveč
ugodne startne številke. Za prvo mes-
to bi se moral potegovati tudi Giungla
Fa (sk. 2), a na dober zaključni sprint
lahko računa Gisky (sk. 1).

Za tekmo v Rimu bi poskusili bazo s
sk. 2, v kateri je najboljši Lady Lubel-
la. Soliden je tudi Aber Salt iz sk. 1, v
osprejde pa bi se znal prebiti tudi
Play On Wors (sk. X).

V Pisi bi si končni uspeh moral za-
gotoviti Victorine Rehm (sk. 2). Iz sk.
X bi opozorili na Pepsi Boya, za prese-
nečenje pa lahko poskrbi Nyalon (sk.
1), ki mu razdalja na tej dirki res leži.

Dirka tris

Dirka tris bo v Rimu, kjer se bo po-
merilo devetnajst konj. Naši favoriti: 9
Al Mavone, 14 Last Generation, 1 Sfi-
tinzia. Za sistemiste: 2 Daal Salt, 6 Fa-
natic, 7 Mister North.

totip

1. — prvi	1
drugi	X 2
2. — prvi	X
drugi	1 2
3. — prvi	2
drugi	X 1
4. — prvi	X
drugi	1 2
5. — prvi	2
drugi	1 X
6. — prvi	2
drugi	X 1

obvestila

SK DEVIN
organizira v nedeljo, 19. t. m., ob
priliki zimskih športnih iger smu-
čarski izlet na Zoncolan. Za infor-
macije in vpisovanje telefonirati na
št. 200236 - Bruno Škerk.

SMUČARSKI KLUB BRDINA
vabi vse člane na izlet in tekmo, ki
bo v nedeljo, 19. marca, na Zoncola-
nu (22. zimske športne igre). Vse in-
formacije na sedežu kluba od 19. do
21. ure.

PLAVALNI KLUB BOR
vabi na 3. redni občni zbor, ki bo v
Borovem športnem centru v Trstu,
Vrdska cesta 7, v petek, 31. marca
ob 20.30 z naslednjim dnevnim re-
dom: 1. Otvoritev občnega zbora; 2.
Umestitev delovnega predsedstva; 3.
Predsedniško poročilo; 4. Pozdravi
in diskusija; 5. Razrešnica staremu
odboru; 6. Volitve novega odbora; 7.
Razno.

KK ADRIA IN ŠZ BOR
sporočata, da v ponedeljek, 20. t. m.,
zaradi seje rajonskega sveta odpade
sklani sestanek vseh slovenskih
organizacij in ustanov, ki delujejo
na področju svetovlanske konzulte.
Novi datum bo sporočen pravočas-
no.

V ponedeljek, 20. t. m., v Kulturnem domu v Gorici

Dražen Dalipagić gost Derby kviza

Jugoslovanski košarkar Dražen Dalipagić, »Praja«, bo v ponedeljek, 20. t. m., gost goriškega Kulturnega doma, kjer bo v večernih urah sodeloval na mladinskem tekmovanju Derby kviz.

Dalipagić letos nastopa pri Glaxu iz Verone in je prav gotovo eden izmed najboljših tujcev, saj vodi na posebni lestvici strelcev v A-2 ligi. V dresu jugoslovanske reprezentance je osvojil vse, kar se je osvojiti dalo: moskovske OL, svetovno prvenstvo v Manili, večkrat evropsko in balkansko prvenstvo, kakor tudi jugoslovanski državni naslov. Pa tudi z ekipami, za katere je igral, je osvojil že marsikatero lovoriko v evropskih pokalih.

»Praja« je svojo kariero pričel pri Partizanu iz Beograda. Kasneje se je preselil v Italijo, kjer je nastopil v Benetkah (Carrera), nato pa je za eno sezono igral pri španskem Real Madridu, sicer le v pokalnem tekmovanju.

Svojo uspešno kariero je nadaljeval pri videmskem Fantoniju, nato zopet pri beneškem Hitachiju, letos pa pri Glaxu, kjer naj bi sklenil svojo dolgo in uspešno košarkarsko pot. Sicer kaj več o tem bomo gotovo izvedeli na goriškem večeru (ob 20.00), ko bo 38-letni športni as odgovarjal na vprašanja časnika.

Pred večerno oddajo se bo Dalipagić (ob 18.00) srečal z vodstvom in športniki SZ Dom iz Gorice, in to v mali dvorani Kulturnega doma. Na sporedu bo enourni prijateljski pomenek, katerega se lahko udeležijo vsi ljubitelji košarke in športniki nasploh.

Jutri v košarkarskem prvenstvu D lige v Mianah

Za borovce izredno pomembna tekma

Nekajkrat smo v tej rubriki že zapisali, da morajo košarkarji Bora Radenska računati na točke proti »sebi enakim« ali vsaj proti tistim moštvom, ki so razvrščena od petega mesta navzdol in ki jih od prvouvršene četvice že loči precejšnji »gap«. Očitno pa se borovci preveč ne zavzemajo za tople nasvete, tako da so proti znatno slabšemu tržaškemu POM zamudili zmago ter Tržičanom povrnilo večje upanje v srečen iztek letošnje lige.

Prvenstvo je skoraj docela nezanimivo, če upoštevamo, da je na vrhu že vse rešeno in da bo treba počakati konec »playoff« tekem, da bi izvedeli za naziva srečnejšev, ki bosta napredovala v C ligo. Edini vir zanimanja je trenutno prav neizprosni boj, ki ga bijejo na dnu in glede na to, da so še štiri ekipe v neposredni nevarnosti in z več ali manj istim številom točk, je prav lahko predvidljivo, da bo boj trajal vse tja do zadnjih kol.

Borova vrsta bo v Mianah brzkone naletela na hud odpor domačinov, ki so pred tednom dni klonili pred Gin-

Trenner borovcev Miro Turcinovich

nastico v Trstu. Na tablici imajo fantje iz Trevisa še vedno točki manj od borovcev, prav zato pa je pričakovati, da si bodo prizadevali vse mogoče, da jih dohitijo. Spored predvideva med drugim tudi neposredni dvoboj med po-

stavo POM in moštvom Ormelle, zato bi uspeh v gosteh borovcem avtomatično prinesel premik navzgor, čeprav bi s tem še ne nadoknadili, kar so zamudili v nedeljo.

Vtis imamo, da so varovanci trenerja Turcinovicha spet zašli na neustrezno pot individualnih rešitev in podatek, ki najbolj bode v oči, je skromen delež v napadu, ki so ga v zadnjih treh tekmah prispevali centri in krilni igralci. Upoštevati je treba predvsem dejstvo, da je časa vse manj, saj nas od konca lige loči samo šest kol. V teh šestih kolih bodo Borovi košarkarji odigrali dve tekmi (proti Interju 1904 in Ormellam), v katerih mora biti zmaga že obveza, dve taki (Ponte di Piave in Arte), v katerih je zmaga dosegljiva in pa še dve na papirju »nemogoči« (Pordenone in Roncade).

Če je bilo stanje še tri kola nazaj nezaskrbljujoče, sedaj, žal, ni tako; zato je treba slej ko prej pljunuti v roke in resno poprijeti, kajti napakam in ugibanjem odslej ni več mesta.

(Cancia)

Tretja skupina košarkarske prve divizije

V brezciljnem boju tudi štiri naše ekipe

Ta teden bo startalo prvenstvo prve moške divizije za tiste ekipe, ki nimajo pravice do napredovanja, ker pač že uvrščajo člansko moštvo v promocijski oz. v D ligo.

V tej skupini tekmuje devet moštev, ki se bodo med sabo pomerila samo enkrat, tako da bo zadnje dni maja že konec vsega.

Prvenstva se udeležuje tudi četvero naših ekip. To so rekreacijske skupine Brega, Cicibone ter Kontovela ter naraščajniška postava Bora, ki si bo tudi med »starinami« nabirala igralne izkušnje.

Že v prvem kolu bo v nedeljo ob 15.00 na »Prvem maju« na sporedu slovenski derbi med Cicibono in Bregom, medtem ko bodo Kontovelci sprejeli jutri v goste Ferroviario, in prav tako bodo jutri borovci igrali z Barcolano A.

PARI 1. KOLA

Kontovel - Ferroviario; Bor - Barcolana A; Barcolana B - Intermuggia; Cicibona - Breg; prost Inter 1904.

Tudi pionirji ZSSDI v polfinalu

Pred kratkim smo poročali o uvrstitvi pionirske reprezentance ZSSDI na polfinale Slovenskega pionirskega festivala - Pokal Šumi 1989.

Naši košarkarji so izgubili proti ljubljanskim vrstnikom, nato pa so prepričljivo premagali sežansko postavo in si tako priigrali pravico do nadaljnjega nastopa.

Polfinalni turnir bo potekal v Novem mestu 26. t.m. in vrsta ZSSDI se bo morala za vstop v finale pomeriti z vrstniki iz Novega mesta in iz Domžal.

SPORED TEKEM

10.00: Novo mesto - Domžale; 13.00: Domžale - ZSSDI; 16.00: Novo Mesto - ZSSDI.

Naslednji trening kandidatov za reprezentanco ZSSDI bo v sredo, 22. t.m., ob 18.45 v Borovem športnem centru.

(Cancia)

Jutri v košarkarskem promocijskem prvenstvu na Goriškem

Domovci proti prvouvrščeni Arditi

Jutri bodo domovci gostovali pri prvouvrščeni Arditi, ki je po minulem kolu najresnejši kandidat za prestop v D ligo.

Drugouvrščena Alba in tretjeuvrščeni Corridoni sta namreč nepričakovano izgubila proti Petroliferi, oziroma Gradežu. Ta spodrsrlaj je seveda izkoristila Ardita, ki sedaj vodi z dvema točkama prednosti in srečanjem manj.

Domovci so tudi v preteklem kolu potegnili krajši konec, saj so izgubili v Starancanu proti istoimenski ekipi. Naši so prikazali nepovezane in nekonstantno igro ter ponovno je bilo opaziti nezbranost med tekmo.

Jutri bodo belo-rdeči pred nelahko nalogo. V prvem srečanju so igralci Ardite sicer premagali Dornikove varovance, ki so pa nasprotikom nudili močan odpor do poslednjih minut srečanja.

Jutrišnja tekma med Ardito in Do-

mom Gometa Simek bo ob 18. uri v telovadnici Stella Mattutina v Gorici. (af)

Za cicibonaše in Brežane skoraj odločilno

Tokratni spored v tržaški promocijski ligi bo posebno zahteven za dvoje naših predstavnikov, ki še vedno lovijo vlak obstanka v ligi.

Košarkarji Brega Adriatherm bodo v goste sprejeli postavbo tržaškega Libertasa, ki so jo v prvem srečanju že premagali. Tržačani imajo točki več od Čokovih varovancev, slednji pa so zadnjih nekaj kol odigrali zelo pomanjkljivo, tako rekoč »brez srca«. Prav v tem tiči razlog za slab položaj Brež-

nov, ki bi se s kančkom več zavzetosti in zagrizenosti lahko izvlekli iz nezavidljivega položaja, ne glede na kopičenje poškodb in drugačnih težav, ki so jih imeli med sezono.

Precej podobna je diagnoza za Cicibono, pri kateri pa res ne gre pogrešati »bojevniškega duha«, bolj gre spodrsrlajje pripisati nezgodam in pomanjkanju izkušenj. Cicibonaši bodo orožje prekrizali s Stello Azzurro, velikim razočaranjem letošnjega prvenstva. Morebiti imajo Sancinovi fantje prednost pred Tržačani, ki predvajajo zelo počasno in premišljeno igro. Kovatič in tovariši morajo vztrajati na hitrosti in dinamčnosti, nikakor pa ne podrediti svojega ritma nasprotnikovu.

Za konec še nekaj o Kontovelu Electronic Shop, ki bi moral le formalizirati »na papirju« že osvojeno zmago proti zadnjeuvrščenemu CUS.

(Cancia)

iz sveta naše telesne kulture

Športnemu ribolovu pri nas doslej premalo pozornosti

Ne pomnim, da bi na teh straneh brali o športnem ribolovu na splošno in o slovenskem športnem društvu, ki se s tem ukvarja pa posebej. Vendar spada tudi to v našo telesno kulturo. Ali so morda glede tega kakšni dvomi?

Združenje športnih ribičev so ustanovili v Sovodnjah v prvih mesecih leta 1972 na pobudo nekaterih domačinov, ki so tudi postali člani društva. 24. aprila 1972 so sprejeli pravilnik, ki je v glavnem povzema določila vsedržavne ribiške zveze. Prvo leto delovanja je društvo šlo petdeset članov. Udeleževali so se tekmovanj v Trbižu, Zagraju, Romansu, Krminu in drugih furlanskih krajih, sami pa so priredili zelo odmevno tekmovanje že leta 1973 na Vipavi.

Na začetku tega desetletja je društvo zašlo v organizacijsko krizo, generaciji pobudnikov je pošlo zanimanje in dejavnost je razvodenela. Pred dvema letoma so se v Sovodnjah začeli ponovno pogovarjati o organiziranem ribolovu in o organiziranem vključevanju v deželno stvarnost tudi na tem področju. Novembra 1987 so imeli občni zbor, po katerem so zabeležili 80 članov. Danes imajo 100 vpisanih. Društvo Vipava se je vpisalo v vsedržavno zvezo za športni ribolov, a tudi preko meje so navezali stike najprej v Vipavi in nato v Ajdovščini. Poleg rekreacijskega in športnega ribolova se lotevajo tudi vprašanj varstva okolja, zlasti pa čistosti vode in ribjega zaroda v reki Vipavi.

Kaj pomeni tekmovalnost v športnem ribolovu. Sovodenjci sodelujejo skoraj vsako nedeljo od marca - sezona se začne zadnjo nedeljo - do oktobra na raznih tekmovanjih v goriški pokrajini in v deželi. Če pomislimo, da mora na tekmovalne vedno in povsod najmanj 10 članov, ker tako predvidevajo razpisi, se v eni sezoni nabere kar lepo število prisotnosti, ki lahko konkurira drugim odmevnejšim športnim panogam. Navadno pa člani Vipave prisostvujejo tekmovanjem z dvema ekipama, to pa pomeni od dvajset do trideset ljudi. Lovijo na Idriji, na Nadiži, v Val Celini in na umetnih jezercih, kot so tista v Romansu, Vilešu in še kjer se nabira talna voda v velikih gramoznih jamah. Pri nas pozna športni ribolov v sladkih vodah dva tekmovalna razreda:

do 14 let in nad 14 let starosti. V goriški pokrajini deluje približno 15 društev.

Za marsikaterega bralca bo novost tudi naslednja razlaga. Nekaj dni pred tekmovanjem spusti prireditelj v rečno strugo ali v umetno jezerce toliko kilogramov rib, kolikor je prijavljenih na tekmovalce. Na dan tekmovanja lovijo tekmovalci na trnek in z živo vabo (deževniki ali majhne ribice) štirikrat po pol ure. Vsake pol ure namreč obvezno zamenjajo mesto lova. Na koncu prireditelj stehta ves ulov, ki navadno doseže 70% v vodo spušenih rib. Tekmujejo posamezniki in moštva. Tudi društvo Vipava prireja tekmovanja, čeprav je ribarjenje na Soči in tudi na Vipavi prepovedano in se torej ne morejo poslužiti teh tokov.

Te dni si je društvo za športni ribolov Vipava privoščilo še eno posebnost. V Kulturnem domu v Sovodnjah so otvorili razstavo. Za kaj gre? Ustanova za urejanje ribolova v Furlaniji Julijski-krajini daje na razpolago včlanjenim društvom bazenčke z živimi ribami in nagačene ribe: vse bodo na vpogled kot zanimivost, v poduk in zaradi višanja občutljivosti do žive narave, ki je v nevarnosti v vseh okoliših. Poleg tega si bodo obiskovalci - prireditelji trdno verujejo, da jih ne bodo obiskali le sovodenjski občani, temveč tudi Goričani, Štandrežci, Dolani, Kraševci itd. - lahko ogledali naprave za raziskovanje vode, vodnih virov in vodnih tokov v vseh njihovih značilnostih, ki jih je dal na razpolago Zavod za hidrobiologijo iz Rovignana.

Pa še to: v nedeljo bo na nogometnem igrišču v Sovodnjah »suho tekmovalje«, kar pomeni: metanje trnkov na razdaljo dvajset metrov v na tleh ležečo avtomobilsko gumo. Če se komu to zdi otročarija, naj si pride ogledat, koliko spretnosti in osredotočenja pa izkušnje je treba. Prisotni bodo tudi Ajdovci.

Ni kaj, vse kar je tu napisano, še enkrat dokazuje vsestranost naše telesne kulture, na teh straneh, če dovolite, pa pravo osvežitve med poplavo običajnih izidov in taktik v športnih panogah, ki so za našo narodnostno skupnost paradne.

A. R.

V nedeljo v dolinski telovadnici samo dve srečanji

Peto kolo Jadranove trofeje v minibasketu

V nedeljo bo v dolinski telovadnici 5. kolo turnirja v minibasketu za Trofejo Jadran za letnike 1977 in mlajše.

Na sporedu bosta le dve srečanji, in sicer med Bregom in SGT ter med Borom in Poletom. Don Bosco je zaprosil za preložitve svoje tekme proti Sokolu, ker je isti dan zaposlen tudi v prvenstvu propaganda. Tekmo med Don Boscom in Sokolom pa bodo odigrali v sredo, 22. t. m., na igrišču Don Bosca, Istrska ulica v Trstu ob 15.30.

V tem kolu sta nesporna favorita Ginnastica Triestina in Bor. Brežani namreč nastopajo s premlado postavbo, da bi lahko presenetili izkušene nasprotnike. Enako velja tudi za poletovce, ki še precej zaostajajo za borovci.

SPORED

9.30: Breg - SGT
10.45: Bor - Polet
Prost Kontovel.

Na sliki (foto Magajna) s tekme za Trofejo Jadran med Borom in Sokolom.

Pred kratkim v telovadnici TVD Partizan v Sežani

Na demonstraciji karateja tudi športniki iz Zgonika

Karate klub Sežana, ki ga vodi Vojko Renar, je organiziral dvodnevni seminar karateja v telovadnici TVD Partizana v Sežani, na katerem je 50 članov vadilo športni in tradicionalni karate.

Pred tem so imeli dva seminarja v Črnučah in tudi trening v Sežani sodi v sklop priprav na republiško tekmovanje. Poleg intenzivnih priprav so sežanskemu občinstvu prikazali tudi del svojega delovanja.

V Sežani so se zbrali člani karate klubov iz Idrije, Ilirske Bistrice, Bohinjske Bistrice, Črnuč in domačega kluba, k sodelovanju pa so povabili tudi Shinkai karate klub iz Zgonika, ki ga vodi trener Sergij Štoka.

Z javno demonstracijo karateja so dokazali, da je tudi karate enakovreden ostalim športom in išče primeren prostor v slovenskem športnem udejstvovanju.

Veščine iz karateja so prikazali najmlajši ter nekoliko starejši člani. Nastopila je tudi slovenska prvakinja v katah Metoda Podpečan. Zanimivo je bilo tudi izvajanje Sergija Štoke ples moči, v katerem je prikazal povezavo ročne in nožne tehnike. Ne moremo mimo športnega karateja, kjer je potrebno nasprotnika prelisičiti. Srhljiv pogled je napad z nožem in obrambo proti temu hladnemu orožju.

Vsi nastopajoči so pokazali kvaliteten karate in dokazali, da je karate enakovreden ostalim športom. Seveda pa karate le ni samo šport, ampak tudi združuje člane v trde prijateljske vezi. Zato si tudi na Sežanskem prizadevajo, da bi pridobili nove člane v svoje vrste, je ob zaključku javnega nastopa v Sežani dejal Vojko Renar, trener sežanskega karate kluba.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 2.000.- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.- din, letno 320.000.- din, upokojenci mesečno 25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno 120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne povšča.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglasi 760 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, ttx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

17. marca 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Cian italijanske
zvezde časopisnih
založnikov FIEG

Eksplzijo jumba Pan Am nad Lockerbiejem bi lahko preprečili

Podrobnosti o bombi in vrsti eksploziva znane že dva dni pred usodnim atentatom

LONDON — Britanske oblasti so dva dni pred eksplozijo ameriškega jumba nad Lockerbiejem vsa britanska letališča opozorile, da se pripravlja atentat na eno izmed letal. V opozorilu je bila do podrobnosti opisana tudi bomba in pa znamka ter tip radijskega sprejemnika, v katerem naj bi atentatorji skрили peklenski stroj. Toda opozorila očitno ni nihče resno jemal in v eksploziji jumba Pan Am je nad Skotsko umrlo 270 ljudi.

Vest, ki jo je potrdil britanski minister za prevoze Channon, je povzročila pravi politični potres v Veliki Britaniji. Laburisti obtožujejo Thatcherjevo, da je hotela prikriti dejstvo, da bi nesrečo lahko preprečili. Britanska ministrska predsednica je namreč še v sredo v parlamentu izjavila, da so takratne informacije britanske tajne službe o možnem atentatu na neko letalo preverili in jih ocenili kot malo verjetne. Ob tem pa sploh ni spregovorila o opozorilnem pismu, ki so ga poslali tudi vsem večjim letalskim družbam. Pismo je podpisal vodja britanske

varnostne službe pri civilnem letalstvu Jim Jack.

V pismu je bilo navedeno, da je 3 kg eksploziva semtex skritega v radijskem sprejemniku toshiba model 435. Bilo je tudi zapisano, da žarki x ne morejo odkriti eksploziva, vendar pa opozorijo na neobičajno veliko število električnih žic v radiu. Zato bi bilo dovolj, da bi osebje na letališčih poskusilo odkriti vse radijske sprejemnike vrste toshiba, ki bi jih našli med prtljago potnikov, in atentat bi bil preprečen.

Kot je včeraj izjavil glasnik britanskega ministrstva za prevoze, je Jim Jack že 22. novembra lani letališčem in letalskim družbam poslal prvo okrožnico, v kateri je sporočil, da obstaja utemeljen sum, da lahko pride do atentata. Nato je ameriška tajna služba 9. decembra sporočila, da naj bi najkasneje v dveh tednih na enem izmed letal družbe Pan Am, ki letijo iz Frankfurta, eksplodirala bomba. Jim Jack, ki je medtem dobil nove informacije iz ZRN, je 19. decembra sporočil, da je eksploziv skrit v radijskem

sprejemniku toshiba, in 21. decembra lani je nato prišlo do usodne eksplozije nad Lockerbiejem.

Fotokopijo opozorilnega pisma je včeraj objavil tudi opozicijski Daily Mirror in na podlagi te objave je minister Channon potrdil, da so pred atentatom res obvestili vse pristojne za varnost na letalih in tudi podrobno opisali peklenski stroj. Pismo je bilo poslano vsem britanskim letališčem, domačim letalskim družbam in letalskim prevoznikom iz ZDA, Izraela, Indije in Južnoafriške republike, ki naj bi bili najpogostejše tarče atentatorjev.

Glede verodostojnosti informacij, ki jih je posredoval Jim Jack, je torej nemogoče dvomiti, mnogi pa se sedaj sprašujejo, zakaj opozorila ni nihče resno jemal. Laburisti so že zahtevali ugotavljanje odgovornosti pristojnih oblasti, ki bi lahko preprečile atentat, vendar je Thatcherjeva to zahtevo zavrnila, saj naj bi po njenem prepričanju takrat vsak opravil svojo dolžnost, informacije o možnem atentatu pa se jim niso zdele verodostojne.

V hudi nesreči v Ukrajini umrlo osemnajst oseb

MOSKVA — Ukrajinski dnevnik Pravda Ukrainy je včeraj poročal o najhujši avtomobilski nesreči zadnjih let v Ukrajini, v kateri je umrlo 18, ranjenih pa je bilo 12 ljudi.

Do nesreče je prišlo že 11. marca v ukrajinski pokrajini Černigov, kjer sta na avtocesti pri kraju Veliki Osnjaki trčila avtobus s 40 potniki in osebni avtomobil. Takrat je bila na tem področju izredno gosta megla in zato ukrajinski dnevnik krivdo za nesrečo pripisuje premajhni vidljivosti. Vendar pa bo na uradno poročilo o vzroku za to hudo nesrečo potrebno še nekaj časa počakati, saj je ministrski svet te sovjetske republike imenoval posebno preiskovalno komisijo, ki jo vodi ukrajinski podpredsednik.

Mala Serena v miru zapustila svoje dosedanje krušne starše

RACCONIGI (CUNEO) — Včeraj dopoldne je 3-letna Serena Cruz v naročju svoje »nezakonite« krušne matere zapustila hišo, kjer je živela 14 mesecev. Francesco Giubergia je namreč Sereno prijavil kot nezakonskega otroka, ki se je rodil iz razmerja med njim in neko Filipinko. Zakonca Giubergia sta se torej uklonila rabsodbi turinskega prizivnega sodišča in poskrbela, da ločitev ne bi otroku pustila hujših posledic. Pri tem so jima pomagali psihologi krajevne zdravstvene enote, saj imata zakonca še enega »zakonitega« posinovljenca, ki bi mu lahko ločitev od sestrice povzročila psihološke težave. Prav tako sta zakonca Giubergia pomirila ljudi iz Racconigija pri Cuneu, ki so v teh dneh ustanovili poseben odbor in ki so bili pripravljeni z vsemi sredstvi preprečiti, da bi jih Serena zapustila. Zakonca sta namreč spoznala, da bi trmasto vztrajanje škodilo predvsem mali Sereni, ki ji brčkone ne bi bilo vseeno, če bi se ločila med jokom in kričanjem. Navsezadnje je otrok že doživel eno ločitev, o kateri pa vemo bore malo.

Mala Filipinka je sedaj v nekem domu turinske Pokrajine, kjer bo čakala na nove krušne starše. Otroka bodo najprej dali v rejo, če bo ta uspešna, bosta lahko nova zakonca otroka posinovila. V rejo bi jo morali dati že prihodnji teden.

V naročju »nezakonite« krušne matere je Serena Cruz zapustila svoj dosedanj dom (Telefoto AP)

Na Discoveryju popravili okvaro: misija se nadaljuje

CAPE CANAVERAL — Posadka vesoljskega trajekta Discovery je popravila okvaro na energetskem sistemu, tako da je v vesoljski ladji sedaj dovolj električne energije. Kot je ugotovila kontrolna služba je padel pritisk v enem od treh rezervoarjih za vodik. Pokvaril se je ventil, ki so ga astronauti ročno popravili. Misija se torej nadaljuje po predvidenem načrtu, tako da se bodo astronauti vrnili na Zemljo jutri ob 15. uri po srednjeevropskem času. Discovery bi moral pristati v oporišču vojnega letalstva Edwards v južni Kaliforniji.

Zaradi okvare so te prve dni delali v polmrazu, a so vseeno uspešno izvedli vse predvidene poizkuse. V geostacionarno orbito so poslali telekomunikacijski satelit, ki je med najsoodnejšimi in je stal bajno vsoto 130 milijard lir. Izvalili so se jim tudi piščančki, prav tako so preverili rast korenin v breztežnem stanju in celjenje kosti.

Sedaj se ubadajo z najmanj zahtevno nalogo, saj snemajo zemeljsko površje s 70-milimetrsko filmsko kamero in s posebnim filmom, ki bi moral strokovnjakom prikazati stopnjo onesnaženosti na zemeljskem površju. Take posnetke so uresničili že med prejšnjimi poleti, tako da bi jih lahko sedaj primerjali in ugotovili, če se je stanje poslabšalo. To nalogo jim je poverila vesoljska ustanova NASA in vesoljski muzej Smithsonian.

Colt prepovedal prodajo puške AR-15

WASHINGTON — Sklep ameriškega predsednika Busha o prepovedi prodaje tujega polavtomatskega orožja je povsem nepričakovano in prostovoljno podprl tudi eden največjih ameriških proizvajalcev lahkega orožja obrat Colt, ki je napovedal, da bo začasno ukinil prodajo polavtomatske puške AR-15 civilistom. Bush je s svojim sklepom škandaliziral zagovornike »orožja brez omejitev«, razočaral pa je tudi močno lobby proizvajalcev orožja, ki ga je med predsedniško kampanjo vsestransko podprla. National Rifle Association (NRA) je bila prepričana, da se Bush kot strasten lovec ne bo izneveril danim obljubam. Ta lobistična organizacija se sedaj na vse kriplje trudi, da bi v kongresu preprečila morebitno predstavitev zakona, ki bi v ZDA omejil prodajo orožja. NRA trdi, da se ljudem ne sme vzeti orožje, ko se kriminal v ameriških mestih stopnjuje.

Bush se je nekaj časa upiral omejitvam, pričevala ga je baje newyorška policija, ki mu je dokazala, da so prekupečevalci z mamili po zaslugi proste prodaje orožja bolj oboroženi kot policisti. Seveda ni naključje, da je med newyorškimi prekupečevalci z mamili najbolj priljubljeno orožje prav Coltova polavtomatska puška AR-15, ki jo ne bodo več prodajali civilistom. Coltov cilj je zelo jasen, polavtomatske puške AR-15 naj bi kupovala policija, saj je policistov več kot razpečevalcev mamili, s tem bi bil dobiček zamejen, odgovorni v podjetju pa so si pridobili predsednikovo naklonjenost. Ta naklonjenost bi se lahko prej ali slej obrestovala. Predsednik Bush je včeraj izjavil, da bi morali spor o prodajah orožja zasebnikom rešiti s sprejemljivim dogovorom.

Bitka za omejitev prodaj orožja pa bo vse prej kot lahka. Proizvajalci in trgovci se namreč zavedajo, da bi tudi blaga oblika policijskega nadzorstva povzročila padec prodaj in proizvodnje.

Italijanska jabolka so v redu Čilsko grozdje v ZDA menda tudi

RIM — Strah pred zastrupljenim sadjem je zajel tudi Italijo, kjer so se začeli ljudje izogibati jabolkom, še posebno tistih živordečih. Predsednik Coldiretti Arcangelo Lobianco je včeraj demantiral vest, da bi bila tudi italijanska jabolka lepa zaradi uporabe fitoregulatorja Alar, ki je v ZDA sprožil celotno afero. Igralka Meryl Streep, ki se je že večkrat aktivno borila proti onesnaževanju okolja, je dala na razpolago svoj prestiž in glas skupini v boju proti »zastrupljanju jabolk« .

Alar je snov, ki povzroča naglo dozorevanje sadja. Ima tudi to (grdo) lastnost, da menda povzroča raka, ima pa še to karakteristiko, da je ni mogoče povsem odpraviti z vodo. V Italiji so to snov prepovedali 1986. leta, prepoved pa velja izključno za čisti Alar, ki ga dejansko ni mogoče kupiti. Prepovedana snov pa še vedno obstaja in jo lahko vsakdo kupi in uporablja, če jo seveda primeša drugim kemikalijam, s katerimi pomagajo rastlinam, da povečajo produktivnost.

Predsednik Coldiretti je vsekakor izjavil, da so ti kemični pripomočki nekaj, kar izgine še predno pride jabolko ali kako drugo sadje do branjeve. Predsednika tudi zelo skrbi, da bi strah pred »forsiranim« sadjem povzročil verižno reakcijo, kot se je že zgodilo v času afere z metanolom v vinu. »Boj za čisto sadje moramo nadajevati«, je rekel Lobianco, »ker moramo pomagati našemu kmetijstvu, da bo ponovno naravno« .

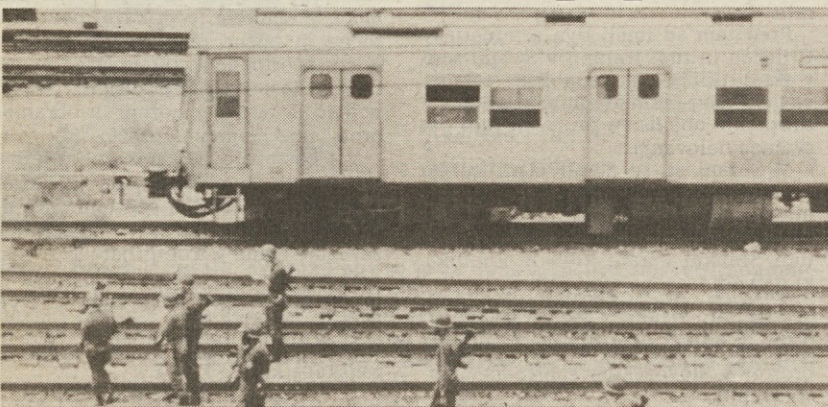
V ZDA pa nimajo skrbi samo z jabolki. Afera zastrupljenega čilskega grozdja je povzročila ogromno škode čilskemu izvozu, saj so v nekaj dneh popolnoma padla naročila čilskega sadja. V Filadelfiji ždi 336 tisoč zabojev grozdja, jabolk in breskev, izvedenci pa niso našli novih znakov zastrupitve s cianidom. Prav zaradi tega bi lahko že v prihodnjih dneh preklicali prepoved prodaje čilskega sadja, čeprav bodo najbrž ohranili strogo kontrolo nad vsemi pošiljkami sadja.

V Španiji trčila lovca F16

V Španiji sta trčila dva ameriška lovca F16: pilot enega je bil takoj mrtev, drugemu pa je uspelo rešiti se s padalom (Telefoto AP)

Dvodnevna stavka popolnoma paralizirala Brazilijo

SAO PAULO — Dvodnevne vsedržavne stavke se je v Braziliji udeležilo kar 35 milijonov ljudi, to je 65 odstotkov ekonomskega aktivnega brazilskega prebivalstva. Obe največji brazilski sindikalni organizaciji, levičarski sindikat CUT in zmerni CGT, sta ugotovili, da je stavka povsem uspešna. Sindikalni organizaciji sta proglasili 48-urno stavko iz protesta do vladnega »načrta za poletje«, ki predvideva 49-odstotni padec kupne moči povprečne plače, v veljavo pa bi moral stopiti 15. aprila.

Predsednik CUT Jair Meneghelli je izjavil, da je bila stavka, ki se je zaključila v noči na četrtek, največja v zgodovini države. Brazilija je ostala brez delovne sile, paraliza pa je bila popolna, kot je moral priznati tudi minister za delo, gospa Dorothea Werneck. Tudi tisti ljudje, ki bi sicer ne stavkali, so ostali doma, ker je stavka povsem ohromila javna in zasebna prevozna sredstva.

Na sliki (telefoto AP): policija patrolirja neobičajno prazno železniško postajo v Rio de Janeiru.

Hamburger ima 100 let

WASHINGTON — Hamburger, ameriška nacionalna jed, praznuje 100-letnico rojstva. Kot večina ameriških uspešnic, je tudi hamburger gastronomski tujek, ki so si ga prisvojili in mu nalepili pečat »made in USA«. Sesekljano in začinjeno meso je bila severnoevropska jed. Surovega so jedli na Finskem, kuhanega v peči pa v Veliki Britaniji. Američani so si prisvojili zamisel in jo preoblikovali po lastnem okusu. Še veliko pred slavnim McDonaldom, je hamburgerje prodajala veriga trgovin White Castle, ki je svojim odjemalcem prodajala veliko mesa za malo denarja. Mesa niso pražili, so ga pa kuhali na dišeči »postelji« pražene čebule. V tridesetih letih je začinjeno meso v obliki mehkega kruhka dobilo ime »Wimpies« po prijatelju mornarja Popaya, ki se je preživljal izključno s temi obloženimi kruhki. Kasnejša zgodovina je znana vsem, saj se je hamburger ponovno podal preko oceana v Evropo, kjer navdušuje mlajše in srednje generacije ljudi, ki imajo navdve odporne želodce.